

**UCHWAŁA NR VIII/5/2024
RADY MIEJSKIEJ W MRĄGOWIE**

z dnia 19 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2025-2034.

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.) i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.), Rada Miejska w Mrągowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2025-2034, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Mrągowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Magdalena Szłońska

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Mrągowo na lata 2025-2034

Spis treści

1. Wstęp.....	4
1. 1. Wprowadzenie	4
1. 2. Podstawa prawna	6
1. 3. Akty prawne	6
1. 4. Uwarunkowania strategiczne i programowe	7
1.4.1. Poziom globalny, europejski i krajowy.....	7
1.4.2. Poziom regionalny i lokalny	13
1. 5. Kontekst planowania strategicznego	15
1. 6. Metodyka opracowania strategii	15
1.7. Grupy interesariuszy	15
2. Analiza danych instytucjonalnych.....	17
2.1. Lokalizacja Mrągowa.....	17
2.2. Demografia.....	17
2.3. Rynek pracy.....	18
2.4. Sytuacja mieszkaniowa	21
2.5. Oświata	21
2.6. Opieka zdrowotna	22
2.7. Życie kulturalne i sport.....	23
2.8. Bezpieczeństwo publiczne.....	25
2.9. Podmioty ekonomii społecznej – diagnoza potencjału	26
2.10. Opieka społeczna i podmioty wsparcia społecznego.....	29
3. Problemy społeczne występujące na terenie miasta Mrągowa	31
3.1. Problem alkoholowy	31
3.2. Problem narkomanii.....	33
3.3. Problem przemocy domowej	34
3.4. Niepełnosprawność.....	36
3.5. Bezrobocie	36
3.6. Rodzina	37
3.7. Osoby starsze.....	40
4. Działania profilaktyczne.....	41
5. Badanie dorosłych mieszkańców na terenie miasta Mrągowa	42
5.1. Struktura badanej próby, cel i metodologia	42
5.2. Podsumowanie badań.....	43

6. Badanie sprzedawców napojów alkoholowych	44
6.1. Struktura badanej grupy, cel i metodologia	44
6.2. Podsumowanie badań.....	45
7. Badanie uczniów.....	45
7.1. Struktura badanej grupy, cel i metodologia	45
7.2. Podsumowanie badań.....	46
8. Analiza SWOT	49
9. Misja i wizja.....	52
10. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań	54
11. Realizacja strategii.....	64
11.1. Realizatorzy i partnerzy	64
11.2. Finansowanie realizacji strategii	65
11.3. Monitoring i ewaluacja wdrażania strategii.....	65
11.4. Ocena ryzyka.....	66
11.5. Upowszechnienie strategii	67
11.6. Harmonogram realizacji	67

1. Wstęp

1. 1. Wprowadzenie

Polityka społeczna stanowi obszar działalności władz państwa, podmiotów samorządowych i podmiotów sektora pozarządowego, która ma na celu kształtowanie odpowiednich warunków pracy i bytu dla mieszkańców oraz ram dla stosunków społeczno-kulturowych, które wypełnione przez ludzką aktywność będą sprzyjać możliwe najpełniejszemu zaspokojeniu potrzeb społeczeństwa.

Podstawowym dokumentem dla planowania i prowadzenia polityki społecznej na poziomie lokalnym jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, w której wyznacza się najważniejsze kierunki interwencji wobec zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na terenie gminy oraz wskazuje się priorytetowe wytyczne dla ich realizacji. Opracowanie strategii stanowi punkt odniesienia do przygotowania innych, szczegółowych programów, których realizacja ma na celu rozwiązywanie problemów społecznych oraz wyrównanie szans społecznych mieszkańców danej gminy.

Planowanie strategiczne zakłada myślenie długofalowe, skupione na dążeniu do realizacji określonego strategicznego celu działań. W obszarze rozwiązywania problemów społecznych jest to przede wszystkim integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, a w konsekwencji zachowanie lub podniesienie spójności społecznej w społeczności lokalnej. W Strategii uwzględniono zakres problematyki społecznej, który ma swoje źródło w regulacjach normatywnych.

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasta Mrągowo zakłada perspektywę czasową lat 2025-2034 i stanowi kontynuację oraz rozwinięcie poprzednio obowiązującej strategii przyjętej na mocy Uchwały Nr XXXIII/7/2021 Rady Miejskiej w Mrągowie z 31 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasta Mrągowo na lata 2021-2024.

Niniejszy dokument składa się z jedenastu zasadniczych części. Pierwsza wprowadza do tematu planowania strategicznego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na poziomie Gminy Miasta Mrągowo, przybliżając jego podstawowe zasady, ramy prawne, uwarunkowania strategiczne i programowe oraz kontekst planowania strategicznego.

W drugiej części dokonano przekrojowej charakterystyki społeczności lokalnej oraz miasta w zakresie jego położenia geograficznego, demografii, rynku pracy, pomocy społecznej, systemu oświaty, działalności kulturalnej, sytuacji mieszkaniowej i opieki zdrowotnej, organizacji pozarządowych oraz stanu bezpieczeństwa.

W części trzeciej została zaprezentowana diagnoza problemów społecznych występujących na terenie miasta z perspektywy zadań i działania instytucji publicznych.

W następnej części zawarto syntetyczne informacje na temat działań profilaktycznych prowadzonych w Mrągowie z myślą o przeciwdziałaniu różnym zagrożeniom dla życia społecznego.

W części piątej, szóstej i siódmej opisano wyniki badania ankietowego mieszkańców Gminy Miasta Mrągowo, sprzedawców napojów alkoholowych oraz uczniów, które obrazują opinie tych grup społecznych na temat obserwowanych w społeczności lokalnej problemów społecznych oraz warunków życia w mieście.

Część ósma stanowi podsumowanie diagnozy poprzez wykorzystanie techniki analizy SWOT, a część dziewiąta zawiera sformułowanie wizji i misji Gminy Miasto Mrągowo w zakresie rozwiązywania lokalnych problemów społecznych.

W części dziesiątej określony został zestaw celów strategicznych i operacyjnych oraz związanych z nimi kierunków działań, metod działań i wskaźników realizacji w obszarze zidentyfikowanych na terenie miasta problemów społecznych wraz z prognozowanymi zmianami.

W ostatniej części sformułowano z kolei zasady służące wdrożeniu strategii w życie.

W krótszym ujęciu niniejsza strategia składa się z pięciu części:

- wprowadzającej (uzasadnienie merytoryczne i prawne)
- diagnostycznej (diagnoza sytuacji społecznej)
- analitycznej (analiza SWOT w zakresie polityki społecznej)
- strategicznej (wyznaczenie celów strategicznych, zadań i wskaźników)
- zarządczej (określenie podstawowych zasad realizacji, monitorowania i finansowania strategii).

Podjmując się przeciwdziałania i rozwiązywania problemów społecznych, należy położyć nacisk na skuteczne użycie dostępnych instrumentów o charakterze innowacyjnym, aktywizującym, w tym z zakresu ekonomii społecznej. Efektywna strategia to taka, która jest konkretnym instrumentem programującym zestaw działań społecznych. To zbiór reguł, które metodycznie stosowane, przyczyniają się do skutecznego działania, urzeczywistniając przy tym sukces podejmowanych przedsięwzięć.

Strategia ma charakter otwarty co oznacza, że w czasie jej obowiązywania poszczególne elementy i działania mogą podlegać modyfikacji, aby zostać dostosowane do aktualnie panującej sytuacji społecznej.

1. 2. Podstawa prawna

Przyjęcie niniejszej strategii stanowi realizację obowiązku władz gminy wynikającego z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który nakłada na gminy zadanie własne w postaci opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

W myśl art. 16b ww. ustawy został określony otwarty katalog kluczowych elementów każdej gminnej strategii. Są to w szczególności: diagnoza sytuacji społecznej gminy, prognoza zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie:

- celów strategicznych projektowanych zmian
- kierunków niezbędnych działań
- sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych
- wskaźników realizacji działań.

1. 3. Akty prawne

Opracowanie oraz wdrożenie niniejszej strategii opiera się na regulacjach zawartych w poniższych aktach prawnych:

- konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571)
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809)
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609, 721)
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177)
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 338)
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1923)
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 421)

- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2424)
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 323)
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424)
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700, z 2023 r. poz. 289, 1860)
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939)
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. z 2023 r. poz. 1718)
- ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

1. 4. Uwarunkowania strategiczne i programowe

1.4.1. Poziom globalny, europejski i krajowy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasta Mrągowo na lata 2025-2034 jest zgodna z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej, opracowanymi na poziomie globalnym, europejskim i krajowym, stanowiącymi podstawę i punkt odniesienia do jej powstania. Należą do nich w szczególności:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
- Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju na rok 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2030
- Polityka Społeczna Wobec Osób Starszych 2030
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji”, który uległ aktualizacji na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 r.
- Program Rządowy „Dostępność +” 2018-2025

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030
- Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego
- Narodowy Program Mieszkalnictwa
- Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030
- Polityka Energetyczna Polski 2040.

Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Dokument obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązanych z nimi 169 zadań. Cele te są następujące:

- wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie
- wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo
- zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt
- zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie
- osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt
- zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi
- zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie
- promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi
- budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność
- zmniejszyć nierówności w krajach i między krajami

- uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu
- zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji
- podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom
- chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony
- chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej
- promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu
- wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Polska perspektywa działań na rzecz Agendy 2030 została sformułowana w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi kraju, wskazując cele i niezbędne działania, instrumenty realizacyjne i kluczowe projekty zapewniające jej wdrożenie. Dokument ustala także system koordynacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki i społeczeństwem.

Strategia przedstawia nowy model rozwoju, tj. rozwój odpowiedzialny, czyli taki, który budując siłę konkurencyjną z wykorzystaniem nowych czynników wzrostu, zapewnia udział i korzyści wszystkim grupom społecznym zamieszkującym różne miejsca naszego kraju. Jednocześnie w nowym modelu potrzeby obecnego pokolenia będą realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń. Głównym celem wszystkich działań i przedsięwzięć przewidzianych w dokumencie jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Oczekiwanym efektem realizacji strategii będzie zwiększenie zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030 - trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społecznego-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat.

Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków. Osiągnięcie tego celu uzależniono od podjęcia działań w trzech obszarach strategicznych: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa.

W każdym z tych obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe, które uzupełniono sprecyzowanymi kierunkami interwencji. Do celów rozwojowych zaliczono następujące cele:

- wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji
- zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym
- poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki
- wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki
- stworzenie Polski Cyfrowej
- rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”
- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska
- wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych
- zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego
- stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej
- wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r., w którym odzwierciedlenie znajdują określone w filarze „rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony” postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Strategia jest punktem odniesienia dla Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, będąc zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej, zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.

W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście ma się przełożyć na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.

Jednym z celów dokumentu jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Wskazano w nim obszary strategicznej interwencji, które otrzymają szczególne wsparcie (tj. obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. Istotny nacisk położono w niej również na rozwijanie kompetencji administracji publicznej w zakresie prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspierania powiązań pomiędzy lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki.

W tym kontekście zakładając zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej, stworzono w dokumencie warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 są elementem prac nad Umową Partnerstwa oraz krajowych i regionalnych programów operacyjnych dla interwencji finansowanych przez Europejskie Fundusze Inwestycyjne i Strukturalne w latach 2021-2027. Dokument zawiera m.in. wyzwania i cele rozwojowe kraju, w tym diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Polski, cele rozwojowe kraju w perspektywie do 2030 r., opis podejścia terytorialnego oraz matrycę potrzeb na lata 2021-2027 oraz uzasadnienie wyboru realizacji 5 celów Polityki Spójności na lata 2021-2027:

- bardziej inteligentna Europa
- bardziej przyjazna dla środowiska niskomisyjna Europa
- lepiej połączona Europa
- Europa o silniejszym wymiarze społecznym
- Europa bliżej obywateli.

Dokument obejmuje również opis warunków podstawowych, których spełnienie determinuje możliwość uruchomienia środków w poszczególnych celach polityki w kolejnej perspektywie, opis mechanizmów koordynacji i komplementarności polityki spójności z innymi politykami Unii

Europejskiej, tj. Wspólną Polityką Rolną i Wspólną Polityką Rybołówstwa oraz instrumentami finansowanymi z Unii Europejskiej, tj. programami zarządzanymi centralnie przez Komisję Europejską, zarys finansowania programów operacyjnych w ramach Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027, katalog programów operacyjnych w Polsce w latach 2021-2027 oraz opis systemu instytucjonalnego służącego realizacji Umowy Partnerstwa. W latach 2021-2027 w ramach Polityki Spójności możliwe będzie finansowanie przedsięwzięć ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego + i Funduszu Spójności. Proponowane programy operacyjne obejmują: program operacyjny w zakresie infrastruktury transportu, energetyki i środowiska, zdrowia, kultury, nauki i edukacji oraz spraw społecznych, program(-y) operacyjny(-ne) w zakresie badań, rozwoju oraz innowacyjności oraz rozwoju cyfrowego, program operacyjny w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego, program operacyjny w zakresie województw wschodniej Polski, program operacyjny w zakresie wspierania regionów z deficytem/obszarów słabszych gospodarczo, program operacyjny Pomoc Techniczna oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. W okresie programowania 2021-2027 zaproponowano również nowe rozwiązanie w postaci Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, którego zadaniem ma być wspieranie działań na rzecz ograniczenia negatywnych skutków społecznych, gospodarczych i środowiskowych związanych z odejściem od węgla i zaadaptowanie się do nowych warunków.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji podlegał aktualizacji na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 r. Jest to dokument operacyjno-wdrożeniowy, który uzupełnia Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.

W zakresie polityki senioralnej należy zwrócić szczególną uwagę na Politykę społeczną wobec osób starszych 2030, którą Rada Ministrów przyjęła na mocy Uchwały Nr 161 z dnia 26 października 2018 r. Cel polityki społecznej wobec osób starszych stanowi podnoszenie jakości życia seniorów poprzez umożliwienie im pozostawania jak najdłużej samodzielny i aktywnymi oraz zapewnienie bezpieczeństwa. Obszary dotyczące ogółu osób starszych to m.in. kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie, uczestnictwo w życiu społecznym, tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, profilaktyka chorób, promocja zdrowia, zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego, tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej, a także działania na rzecz edukacji dla starości (kadry opiekuńcze i medyczne), do starości (całe społeczeństwo), przez starość (od najmłodszego pokolenia) oraz edukacja w starości (osoby starsze).

Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielnych osób starszych to w szczególności ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnych osób starszych, zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych, a także system wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielnych osób starszych przez instytucje publiczne.

Na podstawie Uchwały Nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021r., przyjęto Strategię na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, której celem głównym jest włączenie społeczne i zawodowe osób z niepełnosprawnościami. Założono stopniowy wzrost współczynnika aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych, przy czym znaczny wzrost planowany jest w okresie w pełni efektywnej realizacji strategii, tj. od 2023 r. do 2030 r.

1.4.2. Poziom regionalny i lokalny

Tab. 1. Zgodność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Miasto Mrągowo do roku 2030
Jest to podstawowy dokument strategiczny wyznaczający kierunki rozwoju miasta. W oparciu o diagnozę społeczno-gospodarczą i przestrzenną Gminy Miasto Mrągowo oraz badań przeprowadzonych wśród mieszkańców, określono kierunki rozwoju miasta, formułując cele strategiczne. Cele strategiczne zostały określone w trzech kluczowych obszarach. Obszary te są względem siebie równoważne i wzajemnie się uzupełniają. Cele strategiczne to: • aktywni mieszkańcy • czyste środowisko • nowoczesna gospodarka. Dla każdego celu strategicznego określono cele operacyjne, którym z kolei przyporządkowano kierunki działań. Do celów operacyjnych i działań istotnych z punktu widzenia niniejszej strategii zaliczono m.in.: • edukację • politykę senioralną • politykę młodzieżową • zdrowie • infrastrukturę publiczną, kulturalną, rekreacyjną i sportową • ofertę kulturalną i sportową • politykę społeczną i mieszkaniową • dostępność komunikacyjną • edukację kształtującą pod kątem potrzeb rynku pracy.

Siłą Mrągowa, decydującą o jego potencjale rozwojowym, są jego mieszkańcy. Realizacja wszystkich zaplanowanych, w ramach wyżej wymienionych celów operacyjnych, przyczyni się do budowania aktywnego i zintegrowanego społeczeństwa. Aktywność powinna być rozumiana jako aktywność zawodowa, społeczna czy obywatelska pojedynczych osób fizycznych, ale również grup formalnych bądź nieformalnych. Wyrazem społecznej aktywności mieszkańców miasta jest także działalność organizacji pozarządowych, skuteczność podejmowanych przez nie inicjatyw oraz sposób ich współpracy z samorządem lokalnym w zakresie realizacji zadań mających wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców i rozwój lokalny. Podstawowym wyzwaniem w procesie kreowania aktywnego, zintegrowanego, nowoczesnego społeczeństwa jest zapewnienie wysokiej jakości oferty edukacyjnej, odpowiadającej na zachodzące zmiany w otoczeniu. Na aktywność i jakość życia mieszkańców miasta wpływ ma także rozwój sektora usług publicznych, do którego zaliczają się przede wszystkim usługi społeczne: edukacja, kultura, sport i rekreacja, opieka społeczna i medyczna oraz techniczne - gospodarka komunalna. Działania służące promocji zdrowia, zdrowego stylu życia oraz kreowaniu mody na sport, rekreację ruchową i aktywność fizyczną, to szansa m.in. na zmniejszenie problemów zdrowotnych, ale też poprawa jakości życia, aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mrągowskiego na lata 2022-2030
Ten dokument zakłada interwencję w czterech obszarach strategicznych: - wsparcie rodzin - zwiększenie aktywności osób z niepełnosprawnościami - ograniczenie bezrobocia oraz bierności społecznej - wsparcie seniorów
Strategia Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2021-2030
Cel strategiczny 1: Wzmocnienie aktywności oraz samodzielności osób i rodzin Cel strategiczny 2: Wzrost jakości życia osób starszych Cel strategiczny 3: Zwiększenie aktywności osób z niepełnosprawnościami w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym Cel strategiczny 4: Zintegrowanie i wzmacnianie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami oraz zjawiskiem przemocy Cel strategiczny 5: Ograniczenie bezrobocia oraz bierności zawodowej wśród mieszkańców województwa Cel strategiczny 6: Zwiększenie udziału ekonomii społecznej i solidarnej w rozwoju społeczności lokalnych Cel strategiczny 7: Budowanie spójności społecznej poprzez wzmocnienie kapitału społecznego.

Opracowanie własne

1. 5. Kontekst planowania strategicznego

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasta Mrągowa uwzględnia nadrzędną rolę Strategii Rozwoju Miasta. Kluczowe jej elementy wpisują się zarówno w obowiązujące kierunki polityki w sferze społecznej zawarte w obowiązującej Strategii Rozwoju Miasta, jak i kluczowe założenia wypracowywane w toku prowadzonej jej aktualizacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem o charakterze polityki, wskazującym podstawowe cele i kierunki działań oraz programy funkcjonujące, bądź opracowywane w dziedzinach planowania strategii, będące średniookresowymi planami wykonawczymi, skonkretyzowanymi do poziomu zadań i działań, ich kosztów oraz harmonogramów realizacji.

1. 6. Metodyka opracowania strategii

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Mrągowo została przygotowana, wzięwszy pod uwagę:

- wnioski z analizy statystycznych danych zastanych będących w posiadaniu lokalnych instytucji publicznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego (metoda *desk research*)
- wnioski z badań ankietowych populacji gminy (metoda CAWI) - reprezentantów trzech środowisk społeczności lokalnej (pełnoletnich mieszkańców, uczniów i sprzedawców napojów alkoholowych)
- analizę SWOT.

W przygotowaniu celów strategicznych posłużono się również narzędziami partycypacji społecznej, aby włączyć społeczność lokalną do obszaru wspólnego wypracowywania rozwiązań zapobiegających nawarstwianiu się dotychczasowych i powstawaniu nowych problemów społecznych w Gminie Miasto Mrągowo.

1.7. Grupy interesariuszy

Do zakresu interesariuszy niniejszej strategii należy zaliczyć szeroką grupę podmiotów, które mają bezpośredni lub pośredni wpływ na proces opracowania, wdrażania lub odbioru wytyczonych w tym dokumencie celów strategicznych oraz kierunków działań. Interesariuszami są tak pojedyncze osoby fizyczne, jak i instytucje prawa publicznego oraz prywatne osoby prawne.

Interesariuszy można także sklasyfikować w oparciu o stopień, w jakim cele niniejszej strategii dotyczą ich sytuacji życiowej oraz stopień, w jakim byli oni zaangażowani w prace nad przygotowaniem strategii.

W poniższej tabeli scharakteryzowano trzy grupy interesariuszy niniejszej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Tab. 2. Interesariusze Strategii

Grupa interesariuszy	Charakterystyka interesariuszy z perspektywy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	Stopień włączenia w opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Interesariusze, do których kierowane są działania w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	Mieszkańcy miasta, w tym: • osoby zainteresowane rozwiązywaniem problemów społecznych • przedstawiciele osób obciążonych lub zagrożonych tymi problemami • lokalni liderzy mający kontakt ze społecznością lokalną • członkowie lokalnych organizacji pozarządowych ze względu na znajomość problemów i potrzeb społecznych	• prawo głosu w sprawie działań strategicznych, z których mają korzystać • możliwość zgłaszania potrzeb beneficjentów działań strategicznych • prawo uczestniczenia w dyskusji na każdym etapie tworzenia dokumentu strategicznego • udział w konsultacjach strategii, możliwość zgłaszania uwag i propozycji do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
Interesariusze mający wpływ na opracowanie i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	• burmistrz, radni • instytucje polityki społecznej w tym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej • organizacje pozarządowe, • członkowie Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • podmioty ekonomii społecznej, • uczestnicy konsultacji społecznych • podmioty dysponujące wiedzą ekspercką i znajomością tematu.	• współpraca w zakresie dostarczania aktualnych danych statystycznych • współpraca w opracowaniu diagnozy, analizy SWOT, identyfikacji problemów społecznych itd. • współudział w konstruowaniu, wyznaczaniu celów strategicznych i kierunków działań • współudział w partycypacji społecznej i konsultacjach strategii
Interesariusze, których realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dotyczy w sposób pośredni	• jednostki zainteresowane podejmowanymi działaniami strategicznymi, ale bez bezpośredniego kontaktu z realizatorami • podmioty działające w imieniu społeczności lokalnej, mający wpływ na akceptację działalności realizatorów dążących do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych	• spełniają mniej znaczącą rolę w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych • są zainteresowani wdrożeniem działań strategicznych i rozwiązywaniem problemów społecznych, ale nie muszą odnosić bezpośrednich korzyści z tytułu jej realizacji • identyfikują się z celami strategicznymi

	osoby, instytucje, podmioty gospodarcze i organizacje społeczne, na które w sposób pośredni oddziałują wdrażane działania strategiczne	- śledzą i przekazują dalej dobre praktyki w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w mieście - aktywnie uczestniczą w promowaniu zasad odpowiedzialności społecznej
--	--	---

Opracowanie własne

2. Analiza danych instytucjonalnych

2.1. Lokalizacja Mrągowo

Miasto Mrągowo położone jest w środkowo - wschodniej części województwa warmińsko - mazurskiego, w powiecie mrągowskim, na Pojezierzu Mrągowskim, będącym częścią Pojezierza Mazurskiego. Miasto zlokalizowane jest pomiędzy jeziorami: Czos od wschodu, Juno od północy, Jezioro Czarne od północnego – wschodu. Administracyjnie Mrągowo tworzy gminę miejską otoczoną bezpośrednio gminą wiejską Mrągowo.

Przez miasto przebiegają ważne szlaki komunikacyjne:

- droga krajowa nr 59 - Rozogi - Mrągowo - Giżycko
- droga krajowa nr 16 - Grudziądz - Olsztyn - Mrągowo - Ełk - Ogrodniki
- droga wojewódzka nr 600 - Mrągowo - Szczytno
- droga wojewódzka nr 591 - Mrągowo - Kętrzyn - Michałkowo.

Mrągowo zajmuje powierzchnię 14,81 km², co stanowi 1,39 % powierzchni powiatu mrągowskiego. Miasto leży na obszarze charakteryzującym się wysoką lesistością, wysoką jeziornością (lasy i wody zajmują 1/3 powierzchni miasta) oraz bardzo wysokimi walorami przyrodniczo – krajobrazowymi.

2.2. Demografia

Mrągowo jest gminą miejską z liczbą mieszkańców wynoszącą na dzień 31.12.2023 r. 19 624, w tym:

- liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym wynosi: 3 155
 - w tym kobiet: 1 528
 - w tym mężczyzn: 1 627
- liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi: 11 175
 - w tym kobiet: 5 344
 - w tym mężczyzn: 5 831
- liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wynosi: 5 294

- a. w tym kobiet: 3 572
- b. w tym mężczyzn: 1 722.

Z uwagi na stan cywilny, struktura mieszkańców miasta kształtuje się następująco (według stanu na 31.12.2023 r.):

- stanu wolnego (kawaler/panna): 7 106
- stanu wolnego (wdowiec/wdowa): 1 849
- stanu wolnego (po rozwodzie): 2 195
- w związku małżeńskim: 8 474.

Pozostałe dane demograficzne z Urzędu Stanu Cywilnego w układzie dynamicznym z ostatnich 3 lat zostały zaprezentowane w poniższym zestawieniu tabelarycznym. Z porównania danych wynika, że liczba mieszkańców miasta stale maleje (spadek o 3,04%), liczba małżeństw zawieranych przez mieszkańców wzrosła nieznacznie, a liczba rozwodów znacząco.

Miasto odnotowuje ujemny przyrost naturalny.

Tab. 3. Demografia miasta w l. 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców miasta, w tym	20 240	19 930	19 624
- kobiet	10 723	10 578	10 444
- mężczyzn	9 517	9 352	9 180
Liczba małżeństw zawartych przez mieszkańców gminy	145	150	149
Liczba orzeczonych rozwodów mieszkańców gminy	47	64	69
Liczba urodzeń żywych	126	110	108
Liczba zgonów	328	265	244

Źródło: USC

2.3. Rynek pracy

Dane statystyczne przedstawione w poniższym rozdziale na temat stanu lokalnego rynku pracy zaczerpnięto z bazy danych Głównego Urzędu Statystycznego¹.

¹ Więcej: <https://www.polskawliczbach.pl/Mragowo#rynek-pracy-w-pigulce>

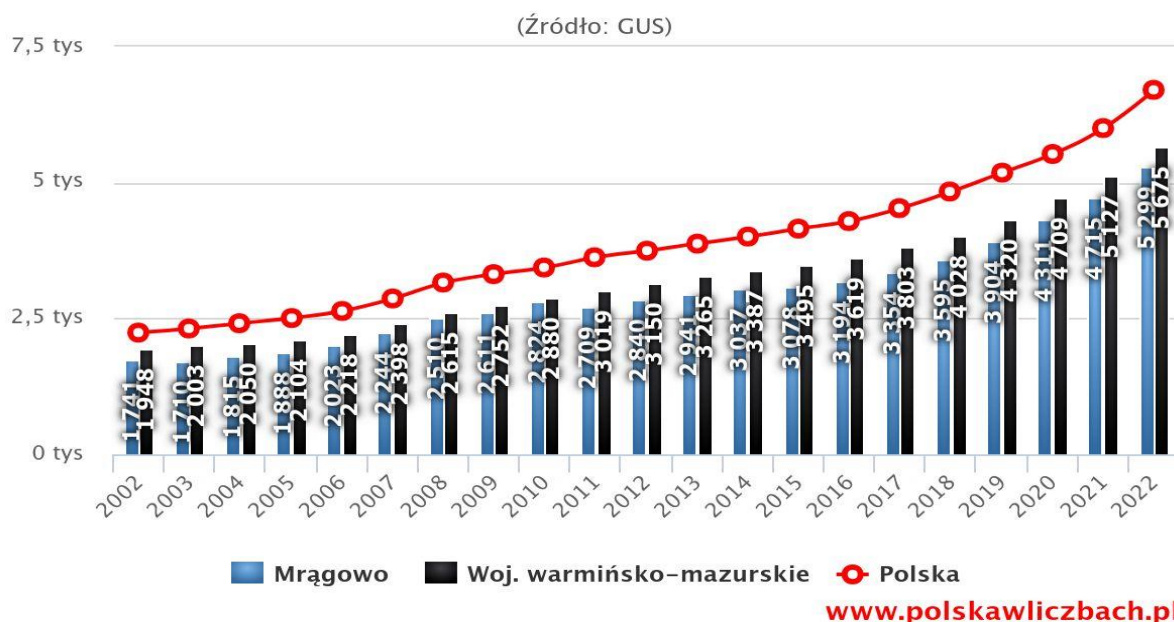
W Mrągowie na 1000 mieszkańców pracuje 275 osób. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego oraz więcej od wartości dla Polski. 52,8% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 47,2% mężczyźni.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Mrągowa 613 osób wyjeżdża do pracy do innych miast, a 965 pracujących przyjeżdża do pracy spoza Mrągowa - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 352.

W sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) pracuje 14,7% aktywnych zawodowo mieszkańców Mrągowa, 35,8% w przemyśle i budownictwie, a 21,6% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 2,1% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w mieście wynosi 5 299 zł brutto, co stanowi nieznacznie mniej od średniej dla województwa (5 675 zł brutto) oraz zauważalnie mniej, od średniej dla kraju (6 706 zł brutto).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w Mrągowie w latach 2002 – 2022

W Mrągowie w 2023 r. w rejestrze REGON zarejestrowane były 2743 podmioty gospodarki narodowej, z czego 1908 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 163 nowe podmioty, a 118 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

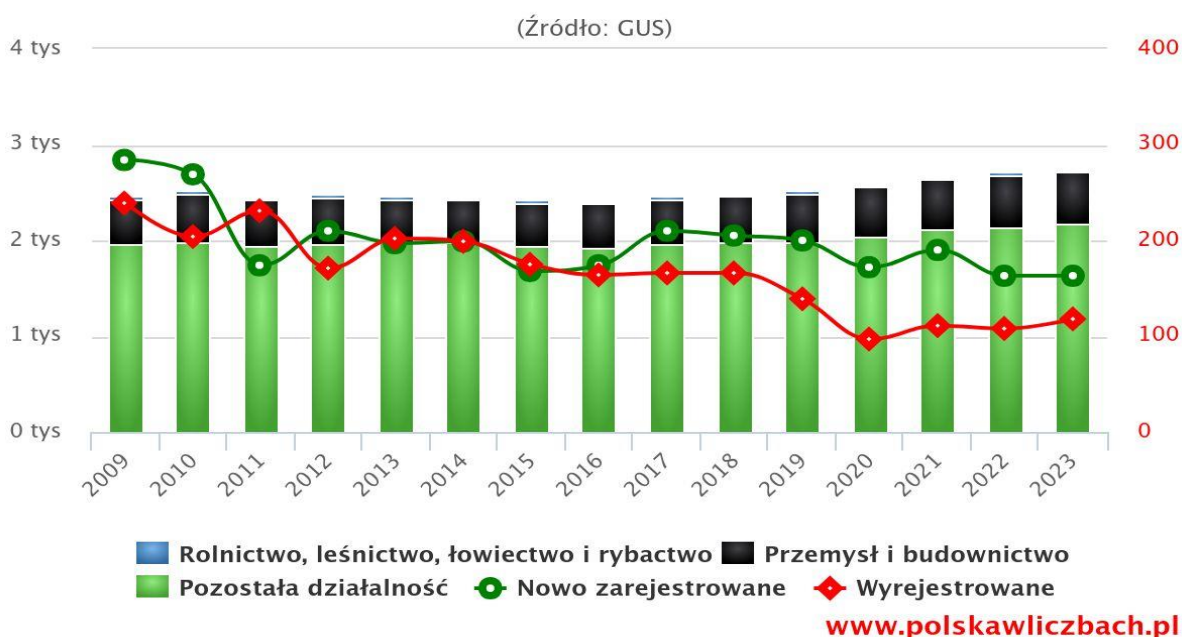
Na przestrzeni lat 2009-2023 najwięcej (284) podmiotów zarejestrowano w 2009 r., a najmniej (163) w 2023 r. W tym samym okresie najwięcej (239) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 r., najmniej (97) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 r.

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w Mrągowie najwięcej (225) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością.

Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (2 645) jest mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. Zdecydowanie najmniej podmiotów (1,2% czyli 33) zadeklarowało jako rodzaj prowadzonej działalności rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, a jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 19,3% (530) podmiotów. Natomiast najwięcej, bo 79,5% (2 180) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Mrągowie najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (22,5%) oraz budownictwo (15,6%).

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w latach 2009 – 2023

2.4. Sytuacja mieszkaniowa

Zasób mieszkaniowy Gminy Miasta Mrągowa charakteryzuje się wysokim udziałem budynków wybudowanych ponad 80 lat temu. Ich udział stanowi ponad 70% wszystkich budynków wchodzących w skład zasobu mieszkaniowego miasta.

Tab. 4. Zasób mieszkaniowy miasta w l. 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba mieszkań komunalnych	584	578	562
W tym najem lokali mieszkalnych	441	438	419
W tym najem lokali socjalnych	143	140	143
Liczba oczekujących na mieszkanie komunalne:	86	80	79
w tym oczekujących na najem lokalu socjalnego	54	46	44

Opracowanie własne

2.5. Oświata

Gmina Miasto Mrągowo jest organem prowadzącym dla następujących jednostek oświaty:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Mikołaja Kopernika, przy ul. Kopernika 2
- Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Gen. Stefana „Grotu” Roweckiego, przy os. Mazurskim 12
- Przedszkole Publiczne Nr 1 „Stokrotka”, przy ul. Brzozowej 7A
- Przedszkole Publiczne Nr 2 „Bajka” z Oddziałem Integracyjnym, przy ul. Kopernika 2.
- Młodzieżowy Dom Kultury, przy os. Mazurskim 12.

Zgodnie z danymi GUS²: 4 359 mieszkańców Mrągowa jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 r. 17,3% ludności posiada wykształcenie wyższe, 3,1% wykształcenie policealne, 11,0% średnie ogólnokształcące, a 20,7% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 22,6% mieszkańców Mrągowa, gimnazjalnym 3,9%, natomiast 17,6% podstawowym ukończonym. Najmniejszy odsetek (3,7%)

² Więcej: <https://www.polskawliczbach.pl/Mragowo#edukacja-i-szkolnictwo>, stan na 31.12.2022 r.

mieszkańców zakończył edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa warmińsko-mazurskiego mieszkańcy Mrągowa mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w Mrągowie największy odsetek ma wykształcenie wyższe (21,1%) oraz średnie zawodowe (19,6%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (28,3%) oraz średnie zawodowe (21,2%).

Na terenie miasta funkcjonują następujące szkoły ponadpodstawowe:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Obrońców Westerplatte, przy ul. Piotra Sobczyńskiego 1A
- Zespół Szkół Nr 2 im. Władysława Jagiełły, przy ul. Mrongowiusza 13B
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mrągowie, przy ul. Mrongowiusza 65
- Szkoła Branżowa I Stopnia w Zespole Szkół Specjalnych, przy ul. Mrongowiusza 13C.

Na terenie miasta działa również Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, która świadczy różne formy wsparcia dla uczniów i rodziców a także nauczycieli i wychowawców. W placówce jest udzielana specjalistyczna pomoc terapeutyczna w formie terapii psychologicznej, terapii pedagogicznej oraz logopedycznej a także poradnictwo z tych trzech dziedzin.

Dodatkowo na terenie miasta funkcjonują niepubliczne żłobki. Mimo, że żłobki nie są objęte przepisami dotyczącymi oświaty, to stanowią ważny element systemu opieki nad dziećmi do lat 3. Od września 2020 r. w Mrągowie funkcjonują dwa niepubliczne żłobki, zapewniające łącznie miejsca dla 92 dzieci. Ponadto od 2020 r. w mieście działalność prowadzi trzech dziennych opiekunów. Opieką obejmują 10 dzieci.

2.6. Opieka zdrowotna

Na terenie Mrągowa opiekę medyczną dla mieszkańców miasta zapewniają następujące placówki:

- Szpital Mrągowski im. M. Kajki Sp. z o.o., ul. Wolności 12
- Szpitalny Oddział Ratunkowy, ul. Wolności 12
- Niepubliczna Przychodnia Lekarska „Zdrowie”, ul. Królewiecka 58
- Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mazur Med.”, os. Mazurskie 33A
- Niepubliczna Przychodnia Lekarska „Grunwaldzka”, ul. Grunwaldzka 1.

Wymienione placówki zapewniają opiekę zdrowotną na dobrym poziomie. Dodatkowo działają liczne praktyki lekarskie i pielęgniarskie obejmujące świadczeniami mieszkańców. Jest też zapewniony dostęp do opieki stomatologicznej.

Na terenie miasta funkcjonuje 9 aptek, które zapewniają mieszkańcom dostęp do środków farmaceutycznych.

Ponadto na terenie Mrągowa znajduje się 15 defibrylatorów, które zostały zakupione z budżetu Urzędu Miejskiego w Mrągowie. Lokalizacje defibrylatorów są następujące:

Defibrylatory wewnętrzne:

1. Urząd Miejski w Mrągowie (I piętro)
2. Hala widowiskowo-sportowa przy ul. Kopernika (przy Szkole Podstawowej Nr 1)
3. Mrągowskie Centrum Kultury
4. Orlik przy os. Mazurskim
5. Orlik przy ul. Żołnierskiej
6. Ekomarina (przy ul. Jaszczurcza Góra 6)
7. Informacja turystyczna (Ratusz)
8. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Specjalistyczna Sp. z o. o., ul. Królewiecka 58

Defibrylatory zewnętrzne:

1. Komenda Powiatowa Policji w Mrągowie
2. Dolny parking cmentarza komunalnego przy ul. Młodkowskiego
3. Ekomarina przy ul. Jaszczurczej Góry
4. Plaża miejska na os. Grunwaldzkim
5. Orlik przy ul. Żołnierskiej
6. Plac PCK
7. Park im. Gen. Władysława Sikorskiego - wjazd do wieży ciśnień.

2.7. Życie kulturalne i sport

Zadania z zakresu działalności kulturalnej na terenie miasta realizują Mrągowskie Centrum Kultury z siedzibą przy ul. Warszawskiej 26 oraz stowarzyszenia i kluby sportowe.

Mrągowskie Centrum Kultury jest samorządową instytucją kultury, realizującą zadania miasta w zakresie organizowania i prowadzenia działalności kulturalnej, w tym animacji społeczno-kulturalnej i upowszechniania czytelnictwa. W strukturze MCK obecnie znajdują się m.in. Dział organizacji imprez kulturalnych i animacji kulturalno-społecznej, Dział administracji i obsługi imprez oraz Biblioteka Miejska.

W ramach animacji kulturalno-społecznej MCK organizuje zajęcia w pracowniach artystycznych oraz oferuje różne formy aktywnego spędzenia czasu wolnego. Funkcjonują kółka plastyczne, teatralne, taneczne, muzyczne, chór, orkiestra dęta. Dzięki prowadzonym przez instruktorów zajęciom dzieci, młodzież oraz dorośli mogą rozwijać swoje umiejętności w różnych dziedzinach.

Innymi działaniami animacyjnymi są realizowane projekty społeczno-kulturalne, konkursy i przeglądy twórczości amatorskiej oraz wydarzenia takie jak: koncerty, spektakle, wystawy czy spotkania, projekcje filmowe. Każdego roku MCK organizuje szereg imprez kulturalnych o różnym zasięgu, od lokalnego do międzynarodowego. Dzięki odbywającym się w mieście imprezom i festiwalom, Mrągowo znane jest w kraju i poza jego granicami. Udział w realizowanych imprezach biorą nie tylko mieszkańcy Mrągowo, ale również liczni turyści. Wśród najważniejszych imprez organizowanych lub współorganizowanych przez MCK wyróżniamy m.in.:

- Dni Mrągowo
- Mazurska Noc Kabaretowa
- Piknik Country
- Festiwal Kultury Kresowej w Mrągowie
- Festiwal Weselnych Przebojów.

Realizując swoje działania MCK współpracuje z administracją rządową i samorządową, mediami, organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami kultury oraz placówkami oświatowymi.

Młodzieżowy Dom Kultury w Mrągowie jest placówką oświatowo-wychowawczą, której celem jest zapewnienie ciekawych form spędzania wolnego czasu dzieciom i młodzieży. Placówka w swojej ofercie ma zajęcia muzyczne, nauki gry na gitarze i ukulele, plastyczne, teatralne, robotyki, taneczne, fotograficzne, rękodzielnicze, modelarskie oraz koło: Mały Einstein, Mały Kopernik i Akademia przedszkolaka. Dodatkowo placówka jest organizatorem licznych konkursów, turniejów oraz imprez okolicznościowych.

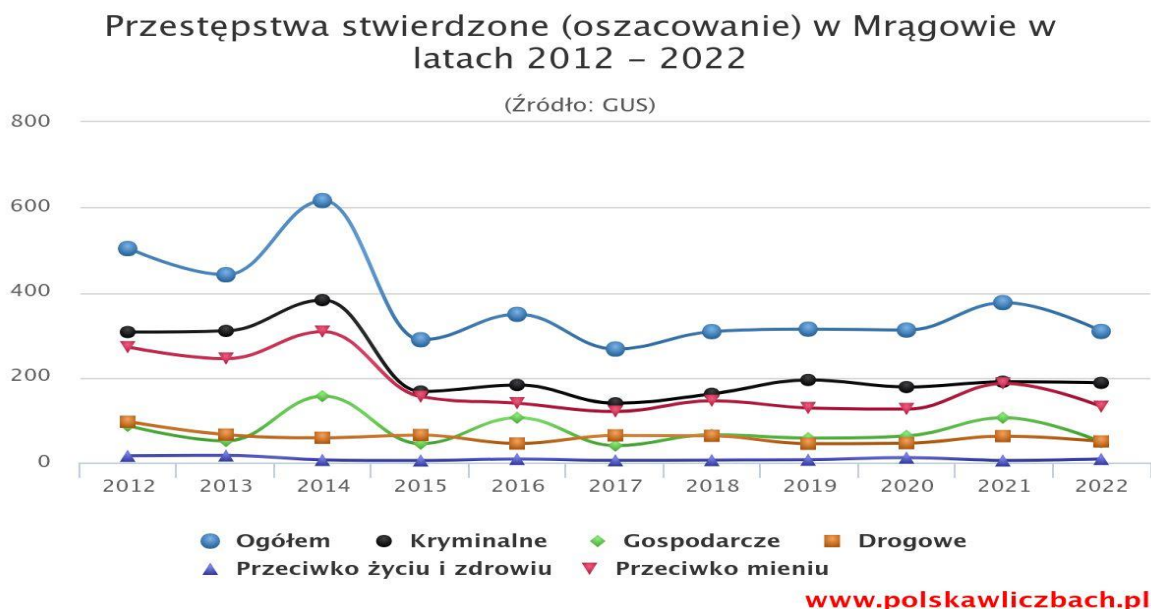
2.8. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne to system zorganizowanych i skoordynowanych działań samorządów różnego szczebla, tj. Komendy Powiatowej Policji w Mrągowie, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Mrągowie, inspekcji, służb i organizacji zajmujących się problematyką bezpieczeństwa. Z tego względu szereg działań w zakresie bezpieczeństwa publicznego podejmowanych także na terenie Gminy Miasta Mrągowa, realizowanych jest na szczeblu powiatu.

Zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego w obszarze wodnym realizowane jest również przez Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w ramach zadania „Ochrona osób przebywających na wodach i terenach przywodnych na terenie miasta Mrągowa”.

Dodatkowo w mieście podejmowanych jest szereg zadań w zakresie poprawy infrastruktury zmierzającej do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego (progi zwalniające, nowe przejścia dla pieszych, barierki ochronne, wymiana nawierzchni itp.).

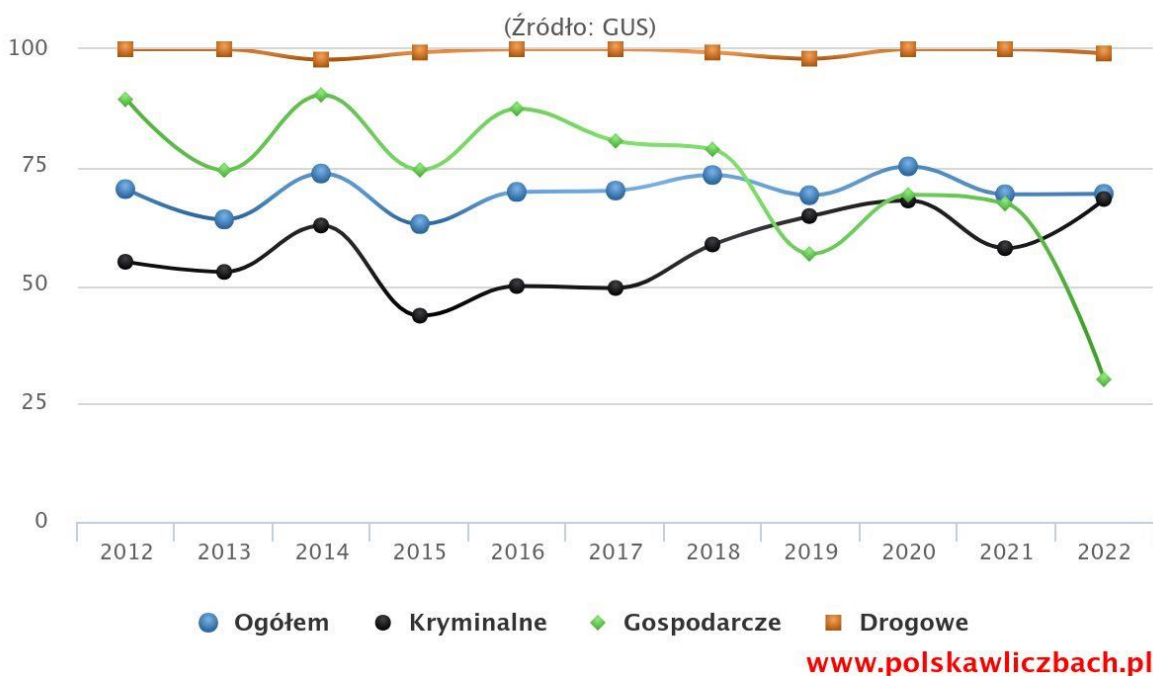
W 2022 r. w Mrągowie stwierdzono³ szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 308 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 14,75 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa warmińsko-mazurskiego (19,85) oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski (22,81).

³ Dane GUS: <https://www.polskawliczbach.pl/Mragowo#poziom-przestepczosci>

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w Mrągowie wynosi 69,40% i jest mniejszy od wskaźnika wykrywalności dla województwa warmińsko-mazurskiego (75%) oraz porównywalny do wskaźnika dla całej Polski (71%). W przeliczeniu na 1000 mieszkańców Mrągowia najczęściej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 8,97% (wykrywalność 68%) oraz przeciwko mieniu - 6,28% (wykrywalność 46%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,37 (99%), o charakterze gospodarczym - 2,29 (30%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,42 (85%).

Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw w Mrągowie w latach 2012 – 2022

2.9. Podmioty ekonomii społecznej – diagnoza potencjału

Funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej to istotny element budowy społeczeństwa obywatelskiego, jako że te podmioty odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, ale również w organizacyjnym wzmacnianiu władz lokalnych. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia.

Przez podmioty ekonomii społecznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 113) należy rozumieć:

- a) spółdzielnię socjalną
- b) warsztat terapii zajęciowej i zakład aktywności zawodowej

- c) centrum integracji społecznej i klub integracji społecznej
- d) spółdzielnię pracy, w tym spółdzielnię inwalidów i spółdzielnię niewidomych, oraz spółdzielnię produkcji rolnej
- e) organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571), z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych
- f) podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Na terenie Gminy Miasto Mrągowo funkcjonują następujące podmioty ekonomii społecznej:

1) Kluby sportowe

2) Stowarzyszenia i organizacje prowadzące działalność, m.in.:

- ✓ wspomagającą rozwój i promocję miasta
- ✓ propagującą walory kulturowe oraz aktywizację lokalnej społeczności
- ✓ na rzecz edukacji, kultury i sztuki
- ✓ na rzecz ekologii i ochrony zwierząt
- ✓ w zakresie zdrowia (m.in. przeciwdziałanie uzależnieniom)
- ✓ związaną z zabytkową motoryzacją.

3) Centrum Integracji Społecznej.

Od 2018 r. w budynku dawnego magazynu uzbrojenia przy ul. Kopernika funkcjonuje Mrągowskie Centrum Aktywności Lokalnej. Placówka ma na celu wspieranie aktywności społecznej mieszkańców i organizacji pozarządowych, w szczególności organizacji młodych i niedysponujących lokalem na prowadzenie swojej działalności statutowej, partnerstwa i wzajemnej współpracy, m.in. poprzez:

- użyczanie pomieszczeń centrum na prowadzenie działalności inicjatywnej, statutowej, na akcje społeczne, szkolenia, konferencje, imprezy okolicznościowe, itp.
- rozwijanie i wzmacnianie współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi
- prowadzenie bazy danych o organizacjach pozarządowych prowadzących działalność w sferze zadań społecznych na terenie Mrągowa
- poradnictwo, organizacja szkoleń, warsztatów, konferencji, itp.

- promocję i wsparcie działalności organizacji pozarządowych, grup inicjatywnych oraz wolontariatu
- prowadzenie działań integrujących środowisko pozarządowe
- udzielanie rekomendacji i wystawianie listów intencyjnych
- umożliwienie korzystania ze sprzętu technicznego: komputera, rzutnika, sprzętu multimedialnego itp.
- umożliwienie korzystania z Internetu
- udostępnianie publikacji, prasy i materiałów związanych z działalnością sektora pozarządowego będących w dyspozycji centrum.

Miasto Mrągowo corocznie opracowuje i uchwała „Roczny Program Współpracy Gminy Miasto Mrągowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

Program określa cele, zasady i zakres przedmiotowy oraz formę współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi, wskazuje priorytetowe zadania publiczne, które powinny być w pierwszej kolejności wsparte środkami publicznymi, wyznacza okres realizacji przewidzianych zadań, a także porusza kwestie sposobu realizacji programu, wysokości środków przeznaczonych na jego realizację oraz sposobu oceny realizacji programu.

Współpraca miasta z organizacjami określonymi ustawą realizowana jest w oparciu o zasadę pomocniczości, suwerenności, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

Ponadto na terenie Mrągowa, od 01.06.2022 r., funkcjonuje Centrum Integracji Społecznej (CIS). CIS prowadzi Ewangelickie Stowarzyszenie Betel we współpracy z Parafią Ewangelicko-Augsburską w Mrągowie. Centrum realizuje pomoc w zatrudnieniu osób długotrwale bezrobotnych. Biuro CIS w Mrągowie znajduje się przy ul. Kościelnej 2 w budynku Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Mrągowie.

Lokalny sektor podmiotów ekonomii społecznej jest na terenie Mrągowa relatywnie zróżnicowany i rozbudowany, zarówno pod względem formy prawnej, jak i celów statutowych. Działania tych podmiotów są adresowane do wielu grup społecznych – od dzieci, po ogół mieszkańców, kobiet, seniorów i osób w kryzysie.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że podmioty ekonomii społecznej są bardzo ważnym i cennym partnerem władz miasta w rozwiązywaniu problemów społecznych.

2.10. Opieka społeczna i podmioty wsparcia społecznego

Placówką realizującą zadania pomocy społecznej na rzecz mieszkańców Mrągowa jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną miasta.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej MOPS realizuje zadania własne miasta oraz zlecone z zakresu administracji rządowej.

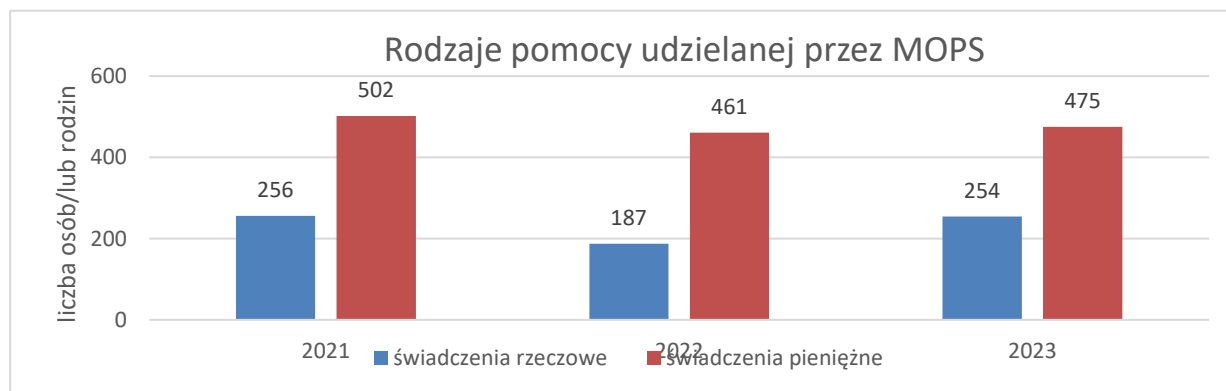
Liczba rodzin, które skorzystały ze wsparcia MOPS wykazuje wahania w ciągu ostatnich trzech lat, niemniej biorąc pod uwagę tylko dane za lata krańcowe widać spadek o 7,28%. Wśród świadczeń przeważają te, o charakterze pieniężnym.

Tab. 7. Pomoc rodzinom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba rodzin ogółem	604	525	560

Źródło: MOPS

Wyk.1 Rodzaje pomocy udzielanej przez MOPS w Mrągowie w l. 2021-2023

Źródło: MOPS

Od lat zdecydowanie najczęstsze powody udzielania pomocy społecznej w Gminie Miasto Mrągowo to: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwałe choroby i bezradność opiekuńczo-wychowawcza.

Tab. 8. Powody przyznawania pomocy społecznej w Gminie Miasto Mrągowo w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Niepełnosprawność	226	200	218
Bezrobocie	375	316	313
Osoby dotknięte klęską żywiołową	0	0	0
Ubóstwo	84	86	99

Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	100	80	96
Osoby dotknięte długotrwałą chorobą	213	178	199
Alkoholizm	74	66	66
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	11	12	16
Narkomania	5	2	1

Źródło: MOPS

MOPS udziela pomocy poprzez:

- 1/ udostępnienie mieszkań wspomaganych - aktualnie w mieście funkcjonują dwa takie mieszkania przeznaczone dla mężczyzn i kobiet
- 2/ zapewnienie funkcjonowania Klubu Seniora
- 3/ zapewnienie usług asystenta rodziny.

Na terenie miasta funkcjonuje również Środowiskowy Dom Samopomocy, który jest jednostką dziennego pobytu, o statutowej liczbie 60 miejsc, przeznaczoną dla mieszkańców Gminy Miasto Mrągowo. Wsparciem obejmuje osoby przewlekle psychicznie chore, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także w stopniu lekkim, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub ze spektrum autyzmu. Głównym celem domu jest zapewnienie uczestnikom możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym oraz utrzymanie ich w miejscu zamieszkania bez konieczności hospitalizacji w sytuacjach kryzysowych.

Działające na terenie Mrągowa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie to placówka realizująca zadania powiatu z zakresu:

- pomocy społecznej (zarówno zadań własnych powiatu, jak i zleconych z zakresu administracji rządowej, należących do właściwości powiatu)
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
- przeciwdziałania przemocy domowej
- rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych
- ochrony zdrowia psychicznego.

Opiekę i pomoc dzieciom i młodzieży niepełnosprawnym intelektualnie świadczy jednostka organizacyjna powiatu, tj.: Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych w Mrągowie.

Przy szkołach podstawowych, których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Mrągowo, funkcjonują 3 świetlice środowiskowe z zajęciami socjoterapeutycznymi dla dzieci z rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze:

- świetlica przy Szkole Podstawowej Nr 1, przy ul. Bohaterów Warszawy 4
- świetlica przy Szkole Podstawowej Nr 1, przy ul. Kopernika 2 C
- świetlica przy Szkole Podstawowej Nr 4, przy os. Mazurskim 12.

Zadania świetlic:

- organizacja zajęć socjoterapeutycznych
- pomoc w odrabianiu lekcji, nadrabianiu zaległości, rozwiązywaniu problemów
- pomoc w opanowaniu wiedzy szkolnej i rozwijanie sprawności umysłowej
- rozwijanie zainteresowań, organizacja czasu wolnego
- kształtowanie postaw moralno-społecznych
- kształtowanie podstawowych nawyków współżycia w grupie
- zapewnienie posiłku.

3. Problemy społeczne występujące na terenie miasta Mrągowo

3.1. Problem alkoholowy

Jednym z negatywnych zjawisk mających wpływ na funkcjonowanie społeczności lokalnej jest problem alkoholizmu.

Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia na terenie miasta wykazuje wahania – po ponad dwukrotnym wzroście w 2022 r. skala ta zmalała w 2023 r. do 102 osób, co i tak przewyższa wartość wyjściową.

Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu wzrosła skokowo ponad trzykrotnie w 2023 r.

Tab. 9. Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu na terenie miasta Mrągowa w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu	92	92	306
Liczba nałożonych mandatów na sprawców wykroczeń popełnionych przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	697	798	215
Liczba podejrzanych o popełnienie przestępstw w związku z alkoholem i narkotykami	56	38	33
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	56	38	33
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu	46	41	18
Zakłócanie porządku publicznego	19	32	50
Podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	0	4	1
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	42	36	41
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	99	208	112

Źródło: Policja

W Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym, prowadzonym przez Urząd Miejski w Mrągowie, udzielana jest pomoc osobom i rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, tj. pomoc psychospołeczna, prawna, terapeutyczna oraz pomoc na rzecz powrotu do społeczności.

Specjaliści udzielający pomocy to osoby posiadające niezbędne kwalifikacje i wiedzę oraz doświadczenie do świadczenia pomocy osobom z problemami uzależnień i przemocy domowej. W punkcie zatrudnieni byli:

- w 2021 r.: prawnik, nauczyciel, pracownik socjalny, psycholog, 2 specjalistów psychoterapii uzależnień
- w 2022 r.: prawnik, nauczyciel, pracownik socjalny, psycholog, 2 specjalistów psychoterapii uzależnień
- w 2023 r.: prawnik, nauczyciel, pracownik socjalny, psycholog, 2 specjalistów psychoterapii uzależnień.

Liczba osób oraz udzielonych im porad w poszczególnych kategoriach klientów przedstawiano w poniższej tabeli.

Tab.10. Porady udzielane w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2021-2023.

Zakres pomocy	Wypracowane godziny oraz liczba osób korzystających z pomocy specjalistów		
	2021	2022	2023
dyżur prawnika	184 godz./64 os.	180 godz./26 os.	196 godz./58 os.
dyżur wstępnego motywowania do leczenia odwykowego	138 godz./93 os.	144 godz./110 os.	147 godz./90 os.
zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu, w tym sprawców przemocy domowej	276 godz./68 os.	282 godz./72 os.	282 godz./67 os.
grupa wsparcia dla ofiar przemocy domowej	135 godz./12 os.	141 godz./11 os.	144 godz./9 os.
dyżur informacyjno-konsultacyjny w zakresie problematyki narkomanii	96 godz./90 os.	94 godz./105 os.	98 godz./117 os.
pomoc psychologiczna w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	240 godz./15 os.	240 godz./17 os.	238 godz./87 os.

Źródło: Urząd Miejski w Mrągowie

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje swoje ustawowe zadania, przedstawione w formie poniższej tabeli. Komisja pełni funkcje doradczo - konsultacyjne przy realizacji gminnego programu oraz podejmuje czynności zobowiązujące osoby uzależnione, będące często osobami stosującymi przemoc, do poddania się leczeniu odwykowemu, a także przeprowadza kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Tab. 11. Działania GKRPA w latach 2021-2023

GKRPA			
	2021	2022	2023
Posiedzenie GKRPA - ogółem	22	25	22
Liczba rozpatrywanych spraw dotyczących nadużywania alkoholu	41	56	63
Przeprowadzone rozmowy	51	57	35
Liczba wniosków złożonych do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego	21	19	9
Kontrole punktów sprzedaży	0	0	2
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	23	30	25

Źródło: Komisja ds. RPA

3.2. Problem narkomanii

Skalę problemu narkomanii w mieście, podobnie jak problemu alkoholowego, jest bardzo trudno oszacować, gdyż nie każda osoba zgłasza się po pomoc. Jednakże problem ten jest monitorowany w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz

Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Mrągowo. W latach 2021-2023 udzielano pomocy rodzinom, w których występują problemy uzależnień od narkotyków i innych środków psychotropowych, poprzez dyżur specjalisty w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym. Łączny wymiar godzin porad w każdym z ostatnich trzech lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Natomiast liczba osób, które skorzystały z tych porad stale rośnie (o 30%). Dane dotyczące liczby porad ujęto w tabeli nr 10.

Liczba rodzin, którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie udzielił pomocy z powodu problemu narkomanii stale maleje. W 2021 r. było to 5 rodzin, w 2022 r. – 2 rodziny, a w 2023 r. jedna, co oznacza spadek o 80%.

3.3. Problem przemocy domowej

Skala problemu przemocy domowej jest trudna do oszacowania, toteż należy w tym celu sięgnąć do wielu źródeł.

Zgodnie z danymi KPP w Mrągowie liczba osób doznających przemocy domowej wykazuje wahania, lecz porównując tylko dane wyjściowe za ostatnie trzy lata widać tendencję malejącą (o 20,51%). Zdecydowanie zmniejsza się za to ogólna liczba osób stosujących przemoc (o 34,21%).

To głównie kobiety mają doznawać aktów przemocy, a ich sprawcami są przede wszystkim mężczyźni i to pod wpływem alkoholu.

Tab. 12. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową

	2021	2022	2023
Liczba interwencji	288	263	247
Liczba osób doznających przemocy domowej ogółem, w tym:	39	43	31
○ Kobiety	33	29	24
○ Mężczyźni	4	4	0
○ Nieletni/małoletni	2	10	7
Liczba osób stosujących przemoc domową ogółem, w tym:	38	30	25
○ Kobiety	8	0	2
○ Mężczyźni	20	29	23
○ Nieletni	1	1	0

Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu ogółem, w tym:	14	16	23
○ Kobiety	1	0	0
○ Mężczyźni	13	16	23

Źródło: Policja

Liczba zainicjowanych procedur „Niebieskie Karty” radykalnie zmalała w ostatnich trzech latach – o 87,8%.

Procedurę wszczyna najczęściej Policja, a w drugiej kolejności Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tab. 13. Procedura Niebieskie Karty w latach 2021-2023.

W związku z procedurą Niebieskiej Karty założono:			
	2021	2022	2023
Ogółem NK	41	30	32
Ośrodek Pomocy Społecznej	3	1	5
KRPA	0	0	0
Placówki Służby Zdrowia	0	0	0
Placówki oświatowe	0	3	2
Policja	38	26	25

Źródło: MOPS

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej działa Zespół Interdyscyplinarny, który realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, a do jego zadań należy, w szczególności:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku zagrożonym przemocą domową, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową
- 6) ocena i weryfikacja prowadzonych działań zespołu, w tym działań grup diagnostyczno-pomocowych.

3.4. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata, który wiąże się z obniżeniem sprawności funkcji fizycznych, psychicznych bądź umysłowych. Z niepełnosprawnością fizyczną często wiąże się tzw. niepełnosprawność społeczna, czyli niezdolność do pełnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Osoby niepełnosprawne spotykają się na co dzień z wieloma barierami, takimi jak bezrobocie, bariery architektoniczne i komunikacyjne, utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji oraz izolacja społeczna.

Na terenie miasta większość budynków użyteczności publicznej jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ułatwieniem dla niepełnosprawnych jest stosowanie na terenie miasta obniżonych krawężników. Istotnym ograniczeniem jest niedostosowanie obiektów handlowych i usługowych oraz brak sygnalizacji świetlnej dostosowanej do potrzeb osób niewidomych.

W 2023 r. Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydał 1323 orzeczeń o niepełnosprawności dla mieszkańców powiatu mrągowskiego.⁴

Liczba rodzin, którym MOPS w Mrągowie udzielił wsparcia z powodu niepełnosprawności wykazuje znaczne wahania, lecz biorąc pod uwagę tylko dane za lata krańcowe widać tendencję malejącą (o 3,53%).

Niepełnosprawność to drugi po bezrobociu z najczęściej występujących powodów korzystania z pomocy społecznej.

3.5. Bezrobocie

Bezrobocie jest kolejnym z negatywnych zjawisk mających wpływ na funkcjonowanie społeczności lokalnej.

Jak podaje GUS⁵: bezrobocie rejestrowane w Mrągowie wynosiło w 2023 r. 8,4%. Jest to nieznacznie więcej (o 0,1%) od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa warmińsko-mazurskiego (8,3%) oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski (5,1%).

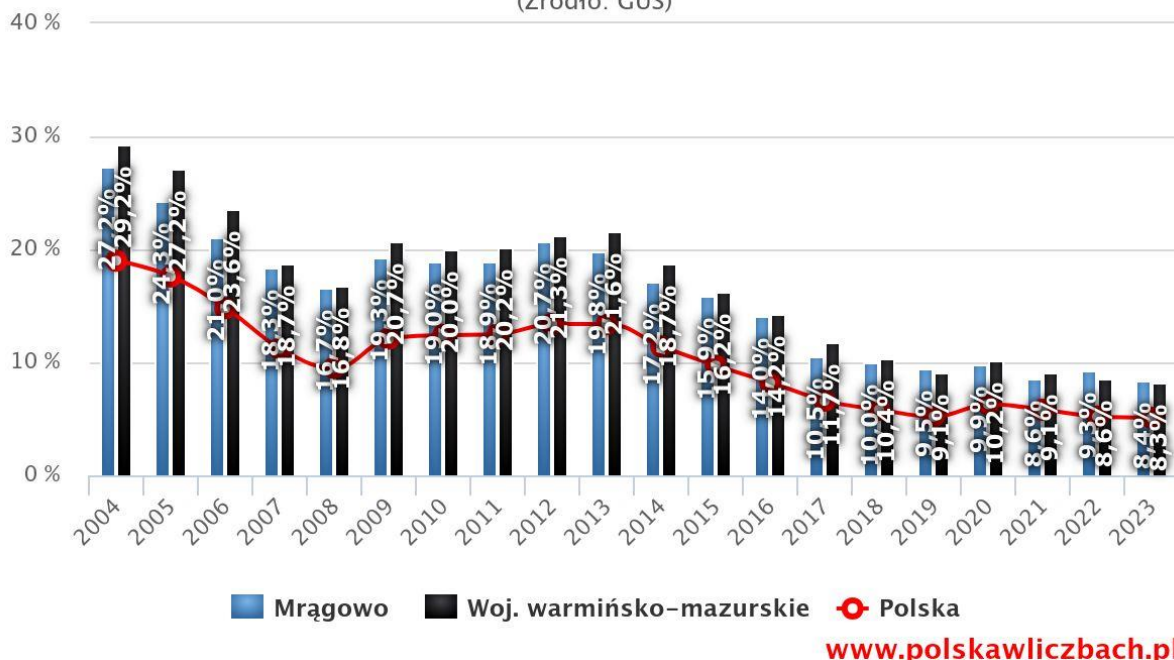
Od 2013 r. bezrobocie w mieście wyraźnie maleje.

⁴ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie za 2023 rok, s. 38.

⁵ Więcej: <https://www.polskawliczbach.pl/Mragowo#rynek-pracy>

Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Mrągowie w latach 2004 – 2023

(Źródło: GUS)

3.6. Rodzina

Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie polskim. Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mówi, że „Małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Do szczególnej pomocy ze strony państwa mają prawo rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza rodziny wielodzietne i niepełne.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna, składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa. Stanowi pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, z jakim styka się dziecko. Rodzina jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Oddziaływanie wychowawcze rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży poprzez przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorców zachowań. Zdrowa rodzina, wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje, zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości, dając im możliwość prawidłowego rozwoju oraz prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może jednak zagrażać szereg różnych czynników. Znaczący wpływ mają zjawiska patologiczne, bowiem ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która potrzebuje pomocy z zewnątrz, ponieważ sama często nie potrafi rozwiązywać swoich problemów, w celu wyjścia z sytuacji kryzysowych oraz sprostać swoim obowiązkom względem dzieci. Do zjawisk patologicznych, prowadzących do niewydolności opiekuńczo-wychowawczej, zalicza się w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość i przemoc domową. Ich występowanie często powiązane jest z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, które stanowią podstawowe podłoże braku równowagi oraz bezpieczeństwa w rodzinie. Powyższe problemy są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Występujące w rodzinie trudności są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych oraz skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin.

Na terenie miasta Mrągowo realizowany jest „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Mrągowo na lata 2024-2026”, którego celem głównym jest stworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Miasta Mrągowo.

W ramach celu głównego wyznaczono cele szczegółowe:

- budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin
- wspomaganie funkcjonowania rodziny
- wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym
- opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo.

Uszczegółowieniem celów są przewidziane do realizacji konkretne zadania. Program zakłada tworzenie coraz to lepszych warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci, co zahamuje proces umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną.

Miasto Mrągowo prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodzin, szczególnie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Inicjatywy skierowane są na promocję wartości rodzinnych oraz umacnianie rodziny. W procesie wspierania rodzin uczestniczą przedszkola, szkoły, organizacje pozarządowe oraz instytucje i placówki działające w obszarze pomocy społecznej, kultury, sportu i rekreacji. W ramach poradnictwa i interwencji, związanych z przeciwdziałaniem przemocy, profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii oraz służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców/opiekunów dzieci, prowadzone są następujące formy działań:

1. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny
2. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Prowadzenie zajęć terapeutycznych dla uzależnionych od alkoholu w lokalu Przychodni Leczenia Uzależnień, przy ul. Królewieckiej 58 w Mrągowie
4. Funkcjonowanie Telefonu Zaufania, udzielającego porad i konsultacji w sytuacjach kryzysowych
5. Prowadzenie 3 świetlic środowiskowych
6. Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych, m.in. z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy oraz sportowych, pozalekcyjnych, zajęć dla dzieci i młodzieży przez szkoły, organizacje pozarządowe i kluby sportowe
7. Prowadzenie działań edukacyjnych, opiekuńczych i wychowawczych służących wzmocnieniu kompetencji rodziców, przez szkoły, placówki i instytucje oraz organizacje pozarządowe
8. Bieżąca praca pedagogów i psychologów w placówkach oświatowych
9. Organizacja integracyjnych imprez szkolnych, w przedszkolach i w świetlicach środowiskowych, z udziałem rodziców i opiekunów dzieci: Dni Rodziny, Dzień Matki, Dzień Ojca, Babci i Dziadka, Spartakiady Rodzinne, bale choinkowe, rodzinne wycieczki, pikniki rodzinne ze wspólnymi zabawami, turniejami i konkursami o tematyce prorodzinnej
10. Organizacja wypoczynku zimowego oraz letniego dla dzieci i młodzieży szkolnej
11. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego
12. Prowadzenie wywiadów środowiskowych oraz udzielanie pomocy okresowej lub doraźnej rodzinom, zmagającym się z przemocą domową i alkoholizmem, przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
13. Działania wspierające i interwencyjne pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
14. Realizacja „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, którego celem jest wspieranie, wskazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie, rodzin dotkniętych problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych
15. Prowadzenie dożywiania dzieci w przedszkolach i uczniów w szkołach. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, pokrywa koszty posiłków w szkołach na terenie miasta Mrągowo oraz w przedszkolach, dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia
16. Funkcjonowanie projektu „Karta Mrągowskiej Rodziny Trzy Plus”, w celu wspierania i promowania rodzin wielodzietnych
17. Realizacja stypendium szkolnego dla dzieci z rodzin o niskim dochodzie

18. Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy, który prowadzi działania na rzecz osób niepełnosprawnych – upośledzonych umysłowo i z zaburzeniami psychicznymi, w celu rewalidacji, rehabilitacji i poprawy ich funkcjonowania w społeczeństwie.

3.7. Osoby starsze

Za podstawowe cechy starości uważa się znaczny spadek zdolności adaptacyjnych człowieka w wymiarze biologicznym, psychospołecznym, postępujące ograniczenie samodzielności życiowej, stopniowe nasilenie się zależności od otoczenia.

Najważniejszymi problemami osób starszych są samotność, choroba, inwalidztwo, życie w ubóstwie i poczucie nieprzydatności. Wszechobecny „kult młodości” prowadzi do marginalizacji osób starszych jako zbiorowości i stopniowego eliminowania ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego.

W 2016 r. Rada Miejska w Mrągowie przyjęła program „Mrągowska Karta Seniora”. Karta przysługuje każdej osobie, po 60 roku życia i uprawnia do korzystania ze zniżek na liczne towary i usługi, oferowane przez partnerów programu.

Od tego samego roku działa w mieście Mrągowska Rada Seniora jako podmiot o charakterze konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym dla władz miasta.

Od stycznia 2018 r. w Mrągowie realizowany jest projekt mający na celu wsparcie mrągowskich seniorów, dzięki któremu mogą korzystać z usług opiekuńczych świadczonych w formie teleopieki.

Od maja 2019 r. w mieście działa Klub Seniora (obecnie w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie), którego celem jest wspieranie aktywności społecznej seniorów, niedysponujących lokalem na prowadzenie swojej działalności statutowej, partnerstwa i wzajemnej współpracy.

Do jego zadań należą:

- motywowanie środowiska seniorów do wspólnego spędzania czasu wolnego i zwiększenia udziału w życiu społecznym
- zawieranie nowych znajomości i utrzymywanie więzi wśród seniorów - członków Klubu, integracja międzypokoleniowa i aktywizacja seniorów z różnych środowisk
- wypełnianie czasu wolnego osobom starszym w sposób będący swoistą profilaktyką przeciw marginalizacji i wykluczeniu społecznemu
- propagowanie kultury i sztuki
- upowszechnianie zdrowego trybu życia – ochrona i promocja zdrowia
- propagowanie różnych form działalności twórczej seniorów

- podtrzymywanie i rozpowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej
- wspieranie inicjatyw umożliwiających aktywny udział seniorów w życiu ich otoczenia
- promocja miasta.

Na terenie miasta funkcjonują również organizacje działające na rzecz osób starszych, m.in. Mrągowski Uniwersytet Trzeciego Wieku, którego celem jest poprawa jakości życia osób starszych.

4. Działania profilaktyczne

Placówki, które zajmują się profilaktyką negatywnych zjawisk występujących w środowisku lokalnym Mrągowa to:

- Urząd Miejski
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Środowiskowy Dom Samopomocy
- Komenda Powiatowa Policji
- Sąd Rejonowy
- placówki oświatowe
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Poradnia psychologiczno-pedagogiczna
- Mrągowskie Centrum Kultury
- Placówki służby zdrowia (m.in. poradnia leczenia uzależnień)
- Kościoły
- Powiatowy Urząd Pracy
- organizacje pozarządowe, w tym kluby sportowe.

Organizacje pozarządowe realizują programy łączące zajęcia sportowe z profilaktyką uzależnień i z zakresu przeciwdziałania przemocy.

Placówki oświatowe prowadzą działania prewencyjne, poprzez organizowanie imprez szkolnych i środowiskowych o charakterze profilaktyczno- edukacyjnym, m.in.:

- zajęcia warsztatowe
- zajęcia wychowawcze
- psychoedukacja prawna dla rodziców i uczniów prowadzona przez pracownika Komendy Powiatowej Policji w Mrągowie
- programy i projekty profilaktyczne
- konkursy plastyczne
- ogólnopolska kampania profilaktyczno-edukacyjna „Zachowaj trzeźwy umysł”
- projekcje filmów, spektakle teatralne
- zajęcia ze specjalistami: psychologami, socjoterapeutami, pedagogami, policjantami i pracownikami sanepidu
- pozalekcyjne zajęcia rozwijające (sportowe, przedmiotowe), wskazywanie możliwości spędzania wolnego czasu
- zajęcia socjoterapeutyczne dla uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo
- pomoc materialna (obiady, stypendia, wyprawki szkolne) dla uczniów z rodzin wymagających wsparcia.

5. Badanie dorosłych mieszkańców na terenie miasta Mrągowa

5.1. Struktura badanej próby, cel i metodologia

Badania obejmowały mieszkańców Mrągowa, którzy ukończyli osiemnasty rok życia, metoda zastosowana w badaniu to CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview*) – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

Badania przeprowadzono w czerwcu 2024 r.

W badaniu wzięło udział 176 osób, w tym 67% stanowiły kobiety oraz 33% mężczyźni. Średnia wieku respondentów wyniosła 41,5 lat.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu
- zagadnienia związane z przemocą
- zagadnienia związane z uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

5.2. Podsumowanie badań

- W opinii mieszkańców Mrągowa najistotniejszymi problemami społecznymi są: uzależnienie od alkoholu (84%), uzależnienie od papierosów (83%), uzależnienia behawioralne (80%) oraz bezrobocie (80%). Z kolei bardzo powszechnymi zjawiskami uzależnień w ich środowisku są: nikotynizm (89%), alkoholizm (85%) oraz siecioholizm (83%).
- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Mrągowa odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim poziomie ryzyka – badani nieregularnie spożywają alkohol (deklaracje: kilka razy w miesiącu 20%, kilka razy w roku 53%) wypijając przy tym umiarkowane ilości alkoholu (1-2 porcji: 41%, 3-4 porcje: 21%).
- Dla 39% badanych w najbliższej okolicy znajduje się odpowiednia liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol, a dla 60% takich miejsc jest za dużo.
- 78% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.
- 95% z badanych mieszkańców Mrągowa nie daje przyzwolenie na prowadzenie samochodu po wypiciu niewielkiej ilości alkoholu oraz uważa, że nie jest to bezpieczne.
- 59% ankietowanych przyznało, że nie posiada wiedzy na temat miejsc w lokalnym środowisku, w których osoby borykające się z problemem uzależnienia od alkoholu uzyskałyby pomoc.

- Według przeprowadzonych badań przemoc domowa jest zauważalnym problemem. Łącznie 31% badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a również 31% nie jest pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi.
- Palenie wyrobów tytoniowych wśród dorosłych mieszkańców Mrągowa nie jest rozpowszechnionym nałogiem – 78% badanych deklaruje, że nie pali wyrobów tytoniowych.
- 63% badanych deklaruje, że znają w swoim środowisku osoby przyjmujące substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze.
- Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Mrągowa można określić jako marginalny – 92% mieszkańców przyznaje, że nie grywa w gry na pieniądze.
- 87% ankietowanych mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Badani wskazali szczególnie na potrzebę organizacji wsparcia psychologicznego dla rodzin (27%), otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (27%), warsztatów profilaktycznych dla uczniów (23%).

6. Badanie sprzedawców napojów alkoholowych

6.1. Struktura badanej grupy, cel i metodologia

Niewątpliwie ważną grupą, która może zarysować szczególny obraz problemów związanych z alkoholem występujących w mieście są sami pracownicy punktów sprzedaży alkoholu, spotykający się codziennie w swojej pracy z konsumentami tego napoju. Ich postawy wobec osób nabywających/konsumujących alkohol oraz przestrzeganie prawa w zakresie sprzedaży alkoholu mogą w znaczącym stopniu przyczynić się do ograniczenia problemów związanych z nadużywaniem alkoholu zarówno przez nieletnich jak i dorosłych.

Badanie zostało przeprowadzone metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview*) – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Ankieta miała charakter anonimowy, a respondenci w każdym momencie mogli przerwać badanie. W badaniu wzięło udział 13 osób w tym: 69% kobiet oraz 31% mężczyzn. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 33 lata. Badania przeprowadzono w czerwcu 2024 r.

Ten obszar przeprowadzonych badań miał na celu poznanie postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem następujących zagadnień:

- sprzedaży alkoholu osobom nieletnim
- sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym
- spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży
- nieprzyjemnych sytuacji zainicjowane przez osoby spożywające alkohol.

6.2. Podsumowanie badań

- Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol badani deklarują, że zawsze (100%) sprawdzają dowody potwierdzające wiek.
- 77% badanych uważa, że osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.
- Respondenci wskazują, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18go roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w roku (15%), ale także kilka razy w miesiącu (15%).
- 100% badanych deklaruje, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobie, co do której mieli podejrzenia, że jest niepełnoletnia.
- 23% badanych stwierdza, że sytuacje spożywania alkoholu w obrębie sklepu zdarzają się kilka razy w miesiącu, a 15% wskazało, że kilka razy w roku.

7. Badanie uczniów

7.1. Struktura badanej grupy, cel i metodologia

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview*) – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony www (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

Badania przeprowadzono w czerwcu 2024 r.

W badaniu wzięli uczniowie klas 4-6 i 7-8 szkół podstawowych oraz uczniowie szkół ponadpodstawowych z Mrągowa.

Tab. 13. Grupa badana uczniów

<i>Liczebność grup badanych</i>	
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 4-6 (SP 4-6)	485
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 7-8 (SP 7-8)	179
Szkoły Ponadpodstawowe (SPP)	931
ŁĄCZNIE	1595

Opracowanie własne

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych:

- alkoholu
- narkotyków
- dopalaczy
- zagadnienia związane z uzależnieniami behawioralnymi.

7.2. Podsumowanie badań

- Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Mrągowie można określić na wysokim poziomie ryzyka. Inicjację alkoholową ma za sobą 8% ankietowanych uczniów SP 4-6, 17% SP 7-8 oraz 51% uczniów SPP.

Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

- Młodzi ludzie deklarują najczęściej spożywanie piwa (SP 4-6: 73%; SP 7-8: 50%; SPP: 69%) oraz wódki (SP 4-6: 36%; SP 7-8: 33%; SPP: 47%). Tutaj warto zaznaczyć, że część młodych ludzi (SP 4-6: 10%; SP 7-8: 18%; SPP: 23%) jest przekonana o prawdziwości mitu jakoby alkohol w piwie był „słabszy”. Większość uczniów przyjmuje konstruktywne postawy wobec substancji psychoaktywnych i ma świadomość ich szkodliwości.

- Badania wykazały, że pewien odsetek ankietowanych młodych mieszkańców Mrągowa paliło lub nadal pali wyroby tytoniowe. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 10% uczniów SP 4-6, 20% SP 7-8 oraz 38% SPP. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego. Jednocześnie, niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.
- Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze występuje wśród uczniów mrągowskich szkół (SP 4-6: 2%; SP 7-8: 1%; SPP: 7%). Mniejsza część badanych uczniów (38% młodszych uczniów, 33% starszych uczniów oraz 36% najstarszych uczniów) potrafi ocenić, czy nabycie owych substancji jest w ich otoczeniu łatwe. W związku z powyższym należy zwrócić uwagę na profilaktykę narkotykową wśród uczniów. W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.
Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.
- Należy zwrócić uwagę na obniżający się wiek osób sięgających po napoje energetyzujące, które stanowią duże obciążenie zdrowotne dla młodego organizmu. Zdecydowana mniejszość uczniów jest zdania, że napoje energetyczne są zdrowe (10% uczniów klas SP 4-6, 16% uczniów klas SP 7-8 oraz 27% SPP). Co więcej 21% uczniów z najmłodszej, 51% średniej i 60% najstarszej grupy deklaruje, że pije napoje energetyczne.
- Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera, telefonu komórkowego. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 6 godzin dziennie. Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają

możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

- Wyniki uczniów dotyczące zagrożeń związanych z nowymi technologiami (doświadczenia w zakresie cyberprzemocy) wskazują na konieczność edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych, ale także profilaktyki zachowań agresywnych i nauki polubownego rozwiązywania konfliktów rówieśniczych w przestrzeni wirtualnej. 21% uczniów SP 4-6; 33% uczniów klas SP 7-8 oraz 34% uczniów SPP doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu. Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP 4-6 - 17%; SP 7-8 - 36%; SPP - 40%) oraz często została udostępniana ich prywatna korespondencja (SP 4-6 - 14%; SP 7-8 - 29%; SPP - 33%).
- Zauważalnym problemem wydaje się być skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych, a internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Warto zaznajomić uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych lub krótkich pogadanek na lekcjach wychowawczych.
- Uczniowie z Mrągowa zostali także poproszeni o ocenę powszechności występowania niektórych uzależnień behawioralnych w ich otoczeniu. Za najbardziej powszechne uczniowie uznali uzależnienie od Internetu oraz uzależnienie od smartfonu. Natomiast jako najrzadziej występujące uzależnienie behawioralne badani ocenili uzależnienie od hazardu.
- Uczniowie przyznają, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej). Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.

- Uczniowie w Mrągowie deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców. Jednocześnie warto zauważyć, że większość uczniów nie ufa swoim nauczycielom i nie skorzystaliby z możliwości rozmowy z nimi na temat problemów z substancjami psychoaktywnymi.
- Uczniowie przyznają, że doświadczają agresji słownej. Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemy przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.

8. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najczęściej stosowanych technik analitycznych. Skrót SWOT pochodzi od czterech angielskich słów: **strenghts** (mocne strony), **weaknesses** (słabe strony), **opportunities** (szanse), **threats** (zagrożenia).

Powyższe pojęcia należy rozumieć następująco:

- **SZANSE** - to zewnętrzne zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane będą impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska.
- **ZAGROŻENIA** - to wszystkie zewnętrzne zjawiska postrzegane jako bariery dla rozwoju miasta, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń musi być brane pod uwagę przy planowaniu podejmowanych działań.
- **MOCNE STRONY** - to walory wynikające z uwarunkowań wewnętrznych miasta, które w pozytywny sposób wyróżniają ją spośród innych. Mocne strony mogą być zarówno obiektywnie dane przez naturę (np. liczba osób w wieku produkcyjnym) jak i być zasługą lokalnej społeczności (np. wysoki poziom mobilności i przedsiębiorczości).
- **SŁABE STRONY** - to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznego ukształtowania uwarunkowań wewnętrznych. Mogą one dotyczyć całego miasta, jak i jego części. Mogą dotyczyć wszystkich aspektów funkcjonowania miasta, bądź poszczególnych elementów.

Właściwe zdiagnozowanie poszczególnych czynników pozwoli na osiągnięcie celów, którym służy analiza SWOT. Celami tymi są:

- unikanie zagrożeń
- wykorzystywanie szans
- wzmacnianie słabych stron
- opieranie się na mocnych stronach.

Poniżej przedstawiono dwie tabele analizy SWOT. W jednej prezentowane są mocne i słabe strony miasta, w drugiej zaś szanse i zagrożenia. Z uwagi na materię opracowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabelach ograniczono do sfer mających wpływ na politykę społeczną.

Tab. 14. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
• Atrakcyjne położenie miasta sprzyjające rozwojowi turystyki • Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców miasta • Większość mieszkańców w wieku produkcyjnym • Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej • Dostęp do leczenia szpitalnego na terenie miasta • Dostęp do opieki przedszkolnej i żłobkowej • Duża liczba placówek oświatowych na poziomie podstawowym, i ponadpodstawowym • Dobrze rozwinięta działalność kulturalna i sportowa na terenie miasta (m.in. Mrągowskie Centrum Kultury, kluby sportowe, organizacje pozarządowe, Klub Seniora) • Zróżnicowana oferta kulturalna • Sprawne działanie organów odpowiedzialnych za pomoc społeczną (MOPS, ŚDS, PCPR) • Dostęp do kompleksowej pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu • Mniejszy poziom przestępczości na terenie miasta w stosunku do średniej dla województwa i kraju	• Ograniczone środki własne na rzecz pomocy społecznej • Wyuczona bezradność w środowiskach dotkniętych bezrobociem i zjawiskami patogennymi • Pasywność i bezradność w rozwiązywaniu własnych problemów • Postawy roszczeniowe części beneficjentów pomocy społecznej • Brak kompetencji wychowawczych u części rodziców • Wielopropblemowość rodzin • Występowanie zjawiska uzależnień i przemocy domowej • Występowanie zjawiska bezrobocia • Spadek liczby mieszkańców • Ujemny przyrost naturalny • Bariery architektoniczne • Niechęć rodzin do korzystania z zewnętrznej pomocy • Niższy poziom przeciętnego wynagrodzenia w stosunku do średniej krajowej • Występowanie barier architektonicznych utrudniających osobom niepełnosprawnym dostęp do podstawowych dóbr i usług • Potencjał podmiotów ekonomii społecznej

• Realizacja programów i projektów dotyczących wsparcia seniorów i rodzin wielodzietnych • Wdrożony innowacyjny system wsparcia dla seniorów w postaci teleopieki • Przyjęcie programu „Mrągowska Karta Seniora”	• Malejąca liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej
Szanse	Zagrożenie
• Wspieranie przedsiębiorców • Przystosowanie systemu oświaty do potrzeb lokalnego rynku pracy • Doskonalenie zawodowe kadry oświaty, administracji i pracowników socjalnych • Właściwa polityka kadrowa • Aktywizacja osób bezrobotnych • Rozwój współpracy międzysektorowej oraz publiczno-społecznej w zakresie działań na rzecz aktywnej integracji oraz realizacji usług społecznych • Realizacja programów gminnych i powiatowych • Wykorzystanie potencjału podmiotów ekonomii społecznej • Promowanie rodzicielstwa zastępczego • Kampanie i inne działania przeciwko przemocy domowej i uzależnieniom • Stałe polepszanie stanu infrastruktury placówek oświatowych oraz obiektów sportowych i rekreacyjnych • Edukacja ekologiczna mieszkańców • Zmiany w prawodawstwie krajowym o pomocy społecznej i prawie pracy • Systematyczna likwidacja barier cyfrowych, architektonicznych i informacyjnych w przestrzeni publicznej • Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych • Dalszy rozwój turystyczny miasta i regionu	• Niekorzystne następstwa epidemii COVID-19 • Starzenie się społeczeństwa w skali całej Polski • Emigracja młodych i wykształconych osób w poszukiwaniu pracy do większych ośrodków • Choroby cywilizacyjne • Konkurencja ze strony innych samorządów w pozyskiwaniu środków finansowych na działania społeczne • Inflacja pogarszająca stan domowego budżetu • Możliwy wzrost bezrobocia • Możliwy dalszy ubytek liczby mieszkańców • Rozbudowany system pomocy społecznej sprzyjający utrwalaniu się pasywnych postaw na rynku pracy • Zagrożenia ze strony nowych rodzajów uzależnień behawioralnych • Zbyt duże obciążenie miasta obowiązkami społecznymi przy braku wsparcia ze strony państwa • Występowanie zjawiska zmęczenia, bezsilności i bezradności społecznej • Brak spójności pomiędzy systemem edukacji a rynkiem pracy • Występowanie zjawiska osamotnienia wśród osób starszych

Źródło: Opracowanie własne

9. Misja i wizja

Celem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Mrągowo jest wyznaczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania określonym problemom społecznym oraz poprawa sytuacji mieszkańców. Punktem wyjścia dla opracowania strategii jest diagnoza stanu faktycznego, analiza danych wynikających ze specyfiki miasta. Zebrany materiał źródłowy oraz wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców pozwoliły wskazać grupę najważniejszych problemów społecznych w mieście. Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2025 – 2034, co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań.

W Strategii wyróżniono:

- wizję Gminy Miasta Mrągowo - wyraża pożądaną obraz miasta łączący aspiracje mieszkańców oraz władz samorządowych we wszystkich istotnych obszarach istnienia i funkcjonowania wspólnoty lokalnej
- misję Gminy Miasta Mrągowo - stanowi cel nadrzędny przy planowaniu działań rozwojowych
- cele strategiczne - wskazują najważniejsze obszary, których wsparcie jest niezbędne dla rozwiązywania problemów społecznych
- cele operacyjne - zawierają propozycje kierunków działań niezbędnych do osiągnięcia poszczególnych celów operacyjnych.

WIZJA GMINY MIASTO MRĄGOWO W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2025-2034:

Gmina Miasto Mrągowo stanowi przyjazną przestrzeń do życia dzięki dostępowi do bogatej oferty usług socjalnych, edukacyjnych i kulturalnych.

MISJA GMINY MIASTO MRĄGOWO W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2025-2034:

Gmina Miasta Mrągowo dąży do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez dynamizację aktywności i integracji społecznej oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym.

Aby urzeczywistnić sformułowane w ten sposób wizję i misję w zakresie polityki społecznej, należy wytyczyć cele strategiczne oraz precyzujące je cele operacyjne. Do każdego z celów operacyjnych przypisano kierunki działań, wskaźniki i realizatorów, co ujęto w poniższej tabeli.

Biorąc pod uwagę wnioski z przeprowadzonej diagnozy *desk research* oraz wyników badań ankietowych miejscowej populacji, wyznaczono następujące cele strategiczne:

Cel strategiczny 1 – Rozwój kompleksowego systemu wsparcia rodziny oraz integracji społecznej mieszkańców miasta

Cel strategiczny 2 – Zwiększenie efektywności oddziaływań nakierowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej i zagrożeniom związanym z rozwojem technologii

Cel strategiczny 3 – Budowa skutecznego mechanizmu zapobiegania i przeciwdziałania marginalizacji oraz wykluczenia społecznego grup szczególnego ryzyka

Cel strategiczny 4 – Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w pełnym udziale w życiu społecznym

Cel strategiczny 5 – Rozwinięte społeczeństwo obywatelskie i sektor pozarządowy jako istotny partner władz miasta w rozwiązywaniu problemów społecznych.

10. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań

Tab. 14. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań

Cel strategiczny 1 – ROZWÓJ KOMPLEKSOWEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZINY ORAZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ MIESZKANCÓW MIASTA		
Cel operacyjny 1.1. – Zapewnienie rodzinom zamieszkującym Gminę Miasto Mrągowo dostępu do usług pomocowych, w tym wspieranie ich w prawidłowym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych		
Kierunki działania	Metody realizacji celu	Wskaźniki realizacji celu
• realizowanie założeń Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Mrągowo • wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi asystenturą rodzinną oraz prowadzeniem pracy socjalnej • udzielanie pomocy finansowej wynikającej z systemu pomocy społecznej • inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną • współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół oraz rozwijania współpracy z rodzicami • wspieranie wychowania dzieci i młodzieży	• zatrudnienie asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi • przeprowadzenie badania dotyczącego zagrożeń społecznych w środowisku szkolnym • organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych i kulturalnych skierowanych do dzieci i młodzieży • rozwój sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży działających w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej (np. koła zainteresowań, świetlice środowiskowe) • realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży	• liczba zatrudnionych asystentów/liczba rodzin dla których zatrudniono asystenta rodziny • liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych/wartość wsparcia • diagnoza zagrożeń w środowisku szkolnym • liczba zorganizowanych pozalekcyjnych zajęć sportowych i kulturalnych skierowanych do dzieci i młodzieży • liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • liczba programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży
Cel operacyjny 1.2 – Zapewnienie społeczności lokalnej warunków do integracji i aktywnego spędzania wolnego czasu		
Kierunki działania	Metody realizacji celu	Wskaźniki realizacji celu
• organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej • modernizacja i rozwój infrastruktury pełniące funkcje kulturalne, rekreacyjne i turystyczne	• organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, pikników, spektakli oraz innych działań mających na celu integrację rodzin i mieszkańców	• liczba zorganizowanych wydarzeń • przybliżona liczba uczestników wydarzeń • liczba wolontariuszy • liczba organizacji współpracujących

• popularyzacja aktywnego stylu życia <i>offline</i>		
Cel operacyjny 1.3 – Wsparcie rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością		
Kierunki działania	Metody realizacji celu	Wskaźniki realizacji celu
• udzielanie pomocy finansowej wynikającej z systemu pomocy społecznej • inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną	• tworzenie grup wsparcia dla rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością • prowadzenie akcji informacyjnych • wsparcie w formie usług asystenta osób niepełnosprawnych • zapewnienie opieki wytchnieniowej	• liczba utworzonych grup wsparcia • liczba akcji informacyjnych • liczba asystentów osób niepełnosprawnych/ liczba rodzin objętych ich wsparciem • liczba opiekunów – opieka wytchnieniowa/liczba rodzin objętych wsparciem
Prognoza zmian społecznych: • większa spójność i integracja społeczna mieszkańców • wyższe umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodziców dzieci • ulepszenie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej w celu spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby osób biorących w nich udział.		
Cel strategiczny 2: ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ NAKIEROWANYCH NA PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ I ZAGROŻENIOM ZWIĄZANYM Z ROZWOJEM TECHNOLOGII		
Cel operacyjny 2.1. – Zapewnienie skutecznego systemu profilaktyki, reagowania i redukcjonowania zjawiska przemocy domowej		
Kierunki działania	Metody realizacji celu	Wskaźniki realizacji celu
• integrowanie i koordynowanie działań placówek i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, przez Zespół Interdyscyplinarny, w szczególności poprzez: diagnozowanie problemu przemocy, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w domową, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym; inicjowanie działań	• kampanie informacyjne na temat podmiotów i miejsc świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej • inicjowanie procedury założenia „Niebieskiej Karty” w przypadku stwierdzenia występowania przemocy domowej • kampanie informacyjne w zakresie poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy domowej, jak dla osób stosujących przemoc domową • warsztaty z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej skierowane do uczniów oraz nauczycieli	• liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych • liczba podmiotów i miejsc świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej • liczba założonych „Niebieskich Kart” • liczba punktów poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy domowej, jak dla osób ją stosujących • liczba zrealizowanych warsztatów zakresu przeciwdziałania przemocy domowej/liczba uczestniczących uczniów/liczba uczestniczących nauczycieli

w stosunku do osób stosujących przemoc domową • rozpowszechnianie informacji o podmiotach i miejscach świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej • udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej • zwiększenie dostępności do profesjonalnej pomocy i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy domowej, jak i dla osób ją stosujących • redukcja agresywnych zachowań i przemocy psychicznej w odniesieniu do uczniów i ich rodzin oraz edukacja nauczycieli w tym zakresie • promocja „Telefonu zaufania” jako formy pomocy dla osób doświadczających przemocy • wzmocnienie aktywnych postaw wobec problemu przemocy domowej • redukcja postaw agresji psychicznej i fizycznej wobec otoczenia • redukcja agresywnych zachowań opiekunów wobec dzieci • podnoszenie wrażliwości społecznej na krzywdę i przemoc psychiczną i fizyczną wobec dzieci	• kampanie informacyjne skierowane do osób doświadczających przemocy domowej na temat funkcjonowania „Telefonu zaufania” • programy edukacyjne skierowane do wszystkich grup wiekowych o konieczności niesienia pomocy osobom dotkniętym przemocą i niepozostawianiu biernym wobec tego problemu społecznego • realizacja programów terapeutycznych skierowanych do osób wykazujących agresję psychiczną i fizyczną wobec otoczenia • działania edukacyjne ukierunkowane na poszanowanie godności każdego dziecka i jego praw (kampanie informacyjne, warsztaty profilaktyczne dla uczniów z zakresu praw dziecka) • realizacja programów informacyjno-edukacyjnych dla opiekunów dzieci w zakresie przeciwdziałania zachowaniom agresywnym wobec dzieci • kampanie społeczne podnoszące wrażliwość na krzywdę i przemoc psychiczną i fizyczną wobec dzieci • wspieranie działań korekcyjno - edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych skierowanych do osób stosujących przemoc	• liczba kampanii informacyjnych dot. „telefonu zaufania” • liczba programów edukacyjnych wzmacniających aktywne postawy wobec problemu przemocy domowej • liczba zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób przejawiających postawy agresji psychicznej i fizycznej wobec otoczenia/liczba uczestników programów terapeutycznych • liczba kampanii informacyjnych/liczba warsztatów profilaktycznych dla uczniów z zakresu praw dziecka/liczba uczestników kampanii/liczba uczestników warsztatów • liczba programów informacyjno-edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania agresywnym zachowaniom opiekunów wobec dzieci/liczba odbiorców programów • liczba kampanii społecznych podnoszących wrażliwość na krzywdę i przemoc psychiczną i fizyczną wobec dzieci • liczba osób skierowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego lub psychologiczno-terapeutycznego/ liczba osób, które przetrwały program, liczba osób, które ukończyły program, liczba osób, które przystąpiły do programu po raz kolejny
---	--	--

Cel operacyjny 2.2. - Przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z ekspansją Internetu i nowych technologii, w tym cyberprzemocą i uzależnieniem behawioralnym		
Kierunki działania	Metody realizacji celu	Wskaźniki realizacji celu
• wdrożenie działań zmniejszających prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych psychologicznych, społecznych i zdrowotnych konsekwencji nadmiernego korzystania z komputerów, Internetu, telefonów komórkowych i nowych mediów, w tym uzależnień behawioralnych • promowanie spędzania czasu wolnego bez korzystania z Internetu i nowych technologii • zintensyfikowanie działań edukacyjnych wobec rodziców, którzy wielokrotnie nie są przygotowani do swojej roli życiowej i nie posiadają podstawowych umiejętności opiekuńczo-wychowawczych • przeciwdziałanie cyberzagrożeniom (w szczególności: fake news, trolling, kradzież danych, cyberstalking)	• realizacja programów profilaktycznych ukierunkowane na ograniczanie występowania czynników ryzyka i zwiększanie siły oddziaływania czynników chroniących oparte o strategię działań alternatywnych polegających na oferowaniu zdrowych, przystosowawczych form aktywności, tak aby nie występowało angażowanie się w sposób patologiczny w inne (głównie uzależnienia) • prowadzenie akcji profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży, mających na celu zwiększenie możliwości atrakcyjnego spędzania wolnego czasu w celu odwrócenia uwagi od nadmiernego spędzania czasu przed komputerem i hazardu • prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do rodziców zwiększających świadomość zagrożeń związanych z Internetem i nowymi technologiami oraz podnoszących kompetencje wychowawcze • wdrożenie programów edukacyjnych skierowanych do wszystkich grup wiekowych o funkcjonowaniu nowych rodzajów przestępstw związanych z Internetem	• liczba programów profilaktycznych ukierunkowanych na ograniczanie występowania czynników ryzyka/liczba przedsięwzięć zdrowe formy aktywności, minimalizujące zagrożenia związane z nowoczesnymi technologiami • liczba akcji profilaktycznych promujących spędzanie czasu wolnego bez korzystania z Internetu i nowych technologii • liczba kampanii informacyjnych skierowanych do rodziców • liczba programów edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania cyberzagrożeniom

Prognozowane zmiany: • zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób uwięzionych w przemoc domową • redukcja skali przemocy domowej na terenie miasta • wzrost świadomości mieszkańców w zakresie problemu przemocy domowej • poszerzenie wiedzy mieszkańców na temat problemów uzależnień behawioralnych oraz zapobiegania innym zagrożeniom ze strony nowych technologii • wzmocnienie dobrostanu psychicznego mieszkańców miasta.		
Cel strategiczny 3 - BUDOWA SKUTECZNEGO MECHANIZMU ZAPOBIEGANIA I PRZECIWDZIAŁANIA MARGINALIZACJI ORAZ WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO GRUP SZCZEGÓLNEGO RYZYKA		
Cel operacyjny 3.1. Profilaktyka uzależnień oraz zapewnienie pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od środków psychoaktywnych.		
Kierunki działania	Metody realizacji celu	Wskaźniki realizacji celu
• realizowanie i kontynuowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Mrągowo • zintensyfikowanie dalszych działań edukacyjnych kierowanych do wszystkich grup społecznych, bez względu na wiek, podnoszących wiedzę o szkodliwym działaniu substancji odurzających, szczególnie dopalaczy i nieznanych substancji • podejmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej osób uzależnionych oraz członków ich rodzin • rozszerzenie współpracy z nowymi podmiotami – organizacjami pozarządowymi i nieformalnymi grupami społeczności lokalnej w celu realizacji działań profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy	• cykliczna organizacja działań profilaktycznych, takich jak: warsztaty profilaktyczne dla uczniów, kampanie informacyjne w społeczności lokalnej, implementacja działań profilaktycznych do wydarzeń społeczno-kulturalnych organizowanych przez miasto, podnoszących wiedzę o szkodliwym działaniu substancji odurzających, szczególnie dopalaczy i nieznanych substancji • działalność punktów wsparcia psychologicznego dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin • identyfikacja organizacji pozarządowych oraz nieformalnych grup społeczności lokalnych mogących wesprzeć działania miasta w zakresie profilaktyki problemów społecznych • warsztaty skierowane do uczniów oraz rodziców w zakresie wzmocnienia pozytywnych postaw społecznych (profilaktyka	• liczba warsztatów profilaktycznych/liczba uczestników warsztatów • liczba kampanii informacyjnych/liczba odbiorców docelowych • odsetek wydarzeń społeczno-kulturalnych, w których uwzględniono działania profilaktyczne • liczba działających punktów wsparcia psychologicznego dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin/liczba udzielonych porad psychologicznych • liczba umów o współpracę z organizacjami pozarządowymi w obszarze profilaktyki problemów społecznych • liczba warsztatów z zakresu profilaktyki pozytywnej/liczba uczestniczących uczniów/liczba uczestniczących rodziców • liczba kampanii informacyjnych na temat miejsc pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych na terenie miasta/liczba odbiorców docelowych

w związku z problemami alkoholowymi • promowanie działania czynników chroniących przed uzależnieniami i wczesną inicjacją alkoholową - wiedzy, zachowań, postaw i umiejętności potrzebnych do skutecznego funkcjonowania w życiu dorosłym bez uzależnień • promowanie miejsca pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych, w tym dzieci i młodzieży • zwiększenie nadzoru w szkołach jako miejsc nabywania i zażywania takich substancji oraz miejsc publicznych jak wskazane przez uczniów ulice czy części miasta • prowadzenie działań edukacyjnych wśród opiekunów dzieci i młodzieży w zakresie wychowania w trzeźwości • realizowanie programów edukowania zarówno dzieci, jak i ich opiekunów oraz promowanie zdrowego stylu życia • realizowanie programów profilaktycznych ograniczających oddziaływanie czynników ryzyka, szczególnie związanych z negatywnymi postawami dorosłych, a jednocześnie zwiększającymi siły oddziaływania czynników chroniących	pozytywna) • kampanie informacyjne na temat miejsc pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych na terenie miasta • działania edukacyjne (ulotki, pogadanki) wśród opiekunów dzieci i młodzieży w zakresie wychowania w trzeźwości • kampanie edukacyjne promujące zdrowy styl życia realizowane podczas wydarzeń społecznych, kulturalnych oraz sportowych • kampanie informacyjne skierowane do dorosłych mieszkańców miasta w zakresie ograniczania negatywnych wzorców społecznych a wzmacniających pozytywne postawy w stosunku do substancji psychoaktywnych	• liczba warsztatów profilaktycznych z zakresu uzależnienia od alkoholu/liczba uczestników warsztatów • liczba spotkań z rodzicami dotyczących zagadnienia wychowania w trzeźwości • odsetek wydarzeń społecznych, kulturalnych oraz sportowych w których uwzględniono kampanie edukacyjne promujące zdrowy styl życia • liczba kampanii informacyjnych skierowanych do dorosłych mieszkańców miasta w zakresie ograniczania negatywnych wzorców społecznych a wzmacniających pozytywne postawy w stosunku do substancji psychoaktywnych
---	--	---

Cel operacyjny 3.2. - Zapobieganie zjawisku długotrwałego bezrobocia, eliminowanie jego negatywnych skutków i aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych.		
Kierunki działania	Metody realizacji celu	Wskaźniki realizacji celu
• bieżące monitorowanie i podejmowanie działań aktywizujących na rzecz osób bezrobotnych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy • rozpowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego • pomoc materialna osobom i rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem • prowadzenie pracy socjalnej na rzecz osób bezrobotnych i ich rodzin, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych • rozwój nowych form aktywizacji zawodowej we współpracy z podmiotami ekonomii społecznej – CIS	• poradnictwo zawodowe • warsztaty, kursy, szkolenia w zakresie nabywania nowych umiejętności i kompetencji zawodowych i społecznych • zwiększenie dostępu do informacji nt. ofert pracy, o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego • zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych	• liczba udzielonych porad • liczba warsztatów, kursów oraz szkoleń/liczba uczestników warsztatów, kursów oraz szkoleń • liczba miejsc, w których są dostępne informacje nt. ofert pracy, o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego • liczba zawartych kontraktów socjalnych/ liczba zrealizowanych kontraktów socjalnych
Cel operacyjny 3.3. - Zapobieganie szerzeniu się stanu ubóstwa materialnego wśród mieszkańców.		
Kierunki działania	Metody realizacji celu	Wskaźniki realizacji celu
• udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej oraz poradnictwa specjalistycznego osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej • realizowanie programów służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb dzieci z rodzin ubogich (np. realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”)	• udzielanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych osobom oraz rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej • coroczne sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej	• liczba rodzin ubogich, którym udzielono wsparcia/wartość udzielonego wsparcia • liczba sporządzonych ocen zasobów pomocy społecznej w okresie obowiązywania strategii • liczba dzieci objętych programem dożywiania w trakcie nauki w szkole/liczba dzieci korzystających ze wsparcia

	• organizowanie i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole, zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne, wypoczynku w czasie ferii letnich i zimowych	
Prognozowane zmiany: • zmniejszenie stopy bezrobocia na terenie miasta • wzrost wiedzy przez mieszkańców, zwłaszcza długotrwale bezrobotnych, na temat aktywnego uczestnictwa na rynku pracy • wzrost efektywności wsparcia dla osób dotkniętych ubóstwem - poprawa sytuacji materialnej i kondycji psychicznej • zmniejszenie skali problemu uzależnień i współuzależnień • wzrost dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.		
Cel strategiczny 4: ZAPEWNIENIE WSPARCIA DLA OSÓB STARSZYCH I OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI W PEŁNYM UDZIALE W ŻYCIU SPOŁECZNYM		
Cel operacyjny 4.1. – Systematyczne znoszenie barier i rozwój infrastruktury pomocowej dostosowanej do potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami		
Kierunki działania	Metody realizacji celu	Wskaźniki realizacji celu
• identyfikacja i likwidacja barier architektonicznych, technicznych i komunikacyjnych, utrudniających osobom starszym i z niepełnosprawnościami pełen udział w życiu społecznym	• zapewnienie warunków do pracy koordynatora ds. dostępności • realizacja planu dostępności	• liczba i zakres barier w przestrzeni publicznej zlikwidowanych z myślą o osobach niepełnosprawnych /ze szczególnymi potrzebami i w wieku starszym

Cel operacyjny 4.2. – Zapewnienie osobom starszym i osobom z niepełnosprawnością dostępu do wysokiej jakości oferty usług społecznych i zdrowotnych		
Kierunki działania	Metody realizacji celu	Wskaźniki realizacji celu
• wspieranie i promowanie rozwoju nowoczesnych usług społecznych, opiekuńczych i zdrowotnych w środowisku lokalnym • wspieranie inicjatyw i działań na rzecz aktywności społeczno-zawodowej osób starszych, z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów, w tym umożliwiających im powrót lub pozostawanie na rynku pracy • wspieranie działań zapewniających bezpieczeństwo osób starszych, takich jak akcje i kampanie informacyjne, szkolenia i inne • promowania wizerunku osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością wolnego od negatywnych stereotypów • wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami, w tym samozatrudnienia	• praca socjalna • udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym, niepełnosprawnym lub dotkniętym długotrwałą chorobą • stworzenie możliwości korzystania z usług specjalistycznych dla osób niepełnosprawnych w tym pomocy asystenta osoby niepełnosprawnej • prowadzenie specjalistycznego poradnictwa na rzecz osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych i ich opiekunów faktycznych • pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym funkcjonowaniu	• liczba rodzin/osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby lub niepełnosprawności • liczba seniorów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej • liczba usług opiekuńczych i specjalistycznych • liczba świadczeń medycznych realizowanych w warunkach domowych • liczba osób objętych usługami opiekuńczymi • liczba osób korzystających z dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty pomocnicze w związku z indywidualnymi potrzebami • liczba zatrudnionych asystentów osoby niepełnosprawnej • liczba stworzonych form integracji i wsparcia • liczba mieszkań wspomaganych
Cel operacyjny 4.3 – Zapewnienie dostępu do bogatej oferty kulturalno-rekreacyjnej		
Kierunki działania	Metody realizacji celu	Wskaźniki realizacji celu
• upowszechnianie dostępności do usług kulturalnych, ruchowych i edukacyjnych skierowanych do osób starszych i osób z niepełnosprawnością	• promowanie oraz stworzenie warunków do aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne (w tym organizowanie wydarzeń kulturalnych, rekreacyjnych i warsztatowych, cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek, wigilii dla samotnych)	• liczba podjętych inicjatyw, programów, wydarzeń i akcji • liczba uczestników zajęć w Klubie Seniora

Prognozowane zmiany: • wyrównanie poziomu życia osób starszych i niepełnosprawnych, zapewniając możliwość pełnego udziału w życiu wspólnoty lokalnej • zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych • trwałe zniesienie barier w przestrzeni publicznej, w tym w wymiarze architektonicznym, informacyjnym i cyfrowym • wyższy udział osób z niepełnosprawnością w rynku pracy.		
Cel strategiczny 5: ROZWINIĘTE SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE I SEKTOR POZARZĄDOWY JAKO ISTOTNY PARTNER WŁADZ MIASTA W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH		
Cel operacyjny 5.1. - Rozwój postaw partycypacji społecznej mieszkańców miasta		
Kierunki działania • podejmowanie działań służących stymulowaniu postaw aktywności społecznej mieszkańców, w szczególności poprzez angażowanie ich w rozwiązywanie lokalnych problemów • podejmowanie działań mających na celu promowanie wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej wśród mieszkańców	Metody realizacji celu • prowadzenie konsultacji społecznych, kampanii informacyjnych na rzecz partycypacji społecznej • organizacja akcji informacyjnych, spotkań, intensyfikowanie współpracy z placówkami oświatowymi i kulturalnymi w zakresie promocji wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej wśród mieszkańców • zapewnienie warunków do dalszej pracy rady seniorów i rady młodzieży	Wskaźniki realizacji celu • liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych/liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych na rzecz partycypacji społecznej • liczba akcji informacyjnych, spotkań dot. promocji wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej/liczba placówek oświatowych i kulturalnych zaangażowanych w działania związane z wolontariatem i pomocą sąsiedzką
Cel operacyjny 5.2. – System sprzyjający rozwojowi lokalnych podmiotów ekonomii społecznej		
Kierunki działania • podejmowanie wielostronnych działań na rzecz rozwoju istniejących w mieście podmiotów sektora NGO • rozwój współpracy samorządu lokalnego z podmiotami ekonomii społecznej	Metody realizacji celu • kampanie informacyjne na temat zasad zakładania i prowadzenia NGO oraz możliwości uzyskania przez nie dofinansowania na realizację działań społecznych • powierzanie do realizacji zadań publicznych oraz wsparcie pozafinansowe dla lokalnych p.e.s.	Wskaźniki realizacji celu • liczba kampanii informacyjnych na temat zakładania i prowadzenia NGO • liczba zadań powierzonych podmiotom ekonomii społecznej do realizacji • liczba p.e.s. działających na terenie miasta

Prognoza zmian:

- rozwinięty sektor pozarządowy, godny zaufania w realizacji powierzonych zadań z zakresu polityki społecznej
- większe poczucie sprawczości wśród mieszkańców miasta i realnego wpływu na decyzje podejmowane przez władze lokalne
- bardziej rozwinięta i zróżnicowana współpraca lokalnego samorządu z trzecim sektorem.

Opracowanie własne

11. Realizacja strategii

11.1. Realizatorzy i partnerzy

Zgodnie z art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Mrągowo koordynuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mrągowie. W celu realizacji założeń strategii MOPS współpracuje w szczególności z:

1. Urzędem Miejskim w Mrągowie
2. Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Zespołem Interdyscyplinarnym
4. Komendą Powiatową Policji w Mrągowie
5. Sądem Rejonowym w Mrągowie
6. Placówkami systemu oświaty
7. Placówkami służby zdrowia
8. Powiatowym Urzędem Pracy w Mrągowie
9. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Mrągowie
10. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mrągowie
11. Organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego
12. Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Mrągowie
13. Parafiami z terenu Gminy Miasto Mrągowo
14. Mrągowskim Centrum Kultury
15. Środowiskowym Domem Samopomocy.

11.2. Finansowanie realizacji strategii

Środki finansowe przeznaczone na realizację strategii będą przewidywane corocznie w uchwale budżetowej Rady Miejskiej w Mrągowie. Środki będą pochodzić w szczególności:

- ze środków własnych
- z dotacji celowych z budżetu państwa
- ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł, w tym z Unii Europejskiej.

11.3. Monitoring i ewaluacja wdrażania strategii

W celu monitorowania realizacji działań na rzecz poprawy sytuacji w mieście konieczne jest systematyczne opracowywanie, przekazywanie i analizowanie corocznie następujących sprawozdań:

- 1) oceny zasobów pomocy społecznej
- 2) sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie
- 3) sprawozdanie z działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Mrągowie
- 4) sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
- 5) sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
- 6) sprawozdanie z Gminnego Programu Wspierania Rodziny
- 7) sprawozdanie z realizacji Rocznego Programu Współpracy Miasta Mrągowo z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W latach obowiązywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasta Mrągowo tj. w latach 2025-2034, każda jednostka, która jest odpowiedzialna lub jest partnerem w realizacji celów niniejszej strategii sporządzi do końca kwietnia każdego roku za rok poprzedzający sprawozdanie z realizacji wyżej wymienionych programów i projektów (w zakresie dotyczącym problemów społecznych) wraz ze wskazaniem osiągniętych rezultatów. Z wyjątkiem sytuacji kiedy termin przedłożenia poszczególnych sprawozdań dla Rady Miejskiej wynika z odrębnych przepisów (ustaw, rozporządzeń i uchwał) – w takiej sytuacji należy zastosować termin wskazany w tych przepisach.

Sprawozdania przekazywane będą niezwłocznie po ich sporządzeniu do Burmistrza Miasta Mrągowa.

Wyżej wymienione sprawozdania ze stopnia realizacji poszczególnych programów i projektów posłużą bieżącemu monitorowaniu wdrażania strategii oraz powinny zostać wzięte pod uwagę przy przeprowadzaniu ewaluacji końcowej strategii, a także ewentualnej aktualizacji jej celów i kierunków działań.

Ewaluacja końcowa zostanie przeprowadzona w ostatnim roku wdrażania strategii, a jej wyniki będą punktem wyjścia do jej aktualizacji na następne lata, w razie potrzeby w mniejszym lub dłuższym wymiarze czasowym lat. Na ewaluację końcową składają się dwa komponenty: ilościowy i jakościowy.

Podstawą ewaluacji ilościowej będzie analiza danych liczbowych pochodzących ze sprawozdań podmiotów włączonych w realizację strategii. Analiza ta określi poziom realizacji poszczególnych zadań.

Ewaluacja jakościowa natomiast będzie polegała na ocenie:

- wydajności (czy nakład pracy oraz środków finansowych zaangażowane w realizację działań są adekwatne do otrzymanych efektów)
- efektywności (czy podjęte kierunki działań i realizowane w ich ramach zadania w zamierzony sposób prowadzą do osiągnięcia celów strategicznych i operacyjnych)
- trafności (czy realizowane cele i kierunki działań strategii są odpowiedzią na aktualne potrzeby mieszkańców Gminy Miasto Mrągowo).

Źródłem danych, które posłużą do ewaluacji mogą być dane statystyczne, sprawozdania z monitoringu, dane z badań społeczności lokalnej i inne.

11.4. Ocena ryzyka

W ramach realizacji niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zasadnicze znaczenie ma wyznaczenie celów i przypisanie im kierunków działań, a także określenie wskaźników stopnia ich realizacji.

Niniejszy dokument poddano procesowi konsultacji społecznych w celu wyeliminowania ryzyka niezgodności z założeniami innych dokumentów strategicznych, a w szczególności z oczekiwaniami społecznymi populacji miasta. Konsultacje społeczne to istotny element współpracy władz ze społecznością lokalną, co ma prowadzić do konsensualnego podejmowania decyzji w zakresie rozwoju dialogu społecznego w kierunku poszanowania partycypacji.

Ponadto przyjęcie tego dokumentu istotnie ograniczy ryzyko planowania zadań budżetowych w sferze społecznej bez uwzględnienia rzeczywiście zdiagnozowanych problemów i potrzeb.

11.5. Upowszechnienie strategii

Efektywne wdrożenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nie może obyć się bez zapewnienia dostępu do jej treści wszystkim zainteresowanym odbiorcom, w tym w szczególności: potencjalnym i wymaganym przez prawo partnerom oraz adresatom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Mrągowo zostanie udostępniona do wglądu w siedzibie Urzędu Miejskiego Mrągowie oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie, a dokument wraz z uchwałą Rady Miejskiej w Mrągowie w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych podlega upublicznieniu w szczególności w ramach Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Mrągowo oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mrągowie.

Nie jest wykluczone, aby udostępnić treść niniejszego dokumentu również na stronach internetowych partnerów realizacji niniejszej strategii i w innych miejscach, o ile posłuży to jego bardziej efektywnej realizacji.

11.6. Harmonogram realizacji

Tab. 29. Harmonogram realizacji strategii

Etap realizacji	Wymiar czasowy
Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Mrągowie w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasta Mrągowo na lata 2025-2034	Do 31.12.2024 r.
Upowszechnienie tekstu strategii i przekazanie dokumentu jej realizatorom	Niezwłocznie po uchwaleniu
Realizacja przyjętych celów przez podmioty odpowiedzialne.	Od dnia uchwalenia do 31.12.2034 r.
Stały monitoring wdrażania działań	
Sporządzenie, przez koordynatora (tj. MOPS), raportu z ewaluacji strategii	Ostatni rok obowiązywania strategii – przed uchwaleniem nowego dokumentu

Źródło: Opracowanie własne